

কুৰ্আন হাদীচৰ আলোকত

ইল্‌মে গায়বৰ আক্বীদাহ

কালামুল ইছলাম- ৩

قران حدیث کی روشنی می عقیدہ علم غیب

১। “আল্লাহ পাকে তেওঁৰ মনোনীত বহুল সকলৰ বাহিৰে অন্য কাৰোবাক অদৃশ্য বিষয় সম্পৰ্কে অৱগত নকৰে।” (ছূৰা ‘জীন’, আয়াত ২৬, ২৭)

২। “এই নবী (স্বাঃ) গায়ব প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত কৃপণ নহয়।” (ছূৰা ‘তাকৱীৰ’ আয়াত ২৩)

৩। “হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ সেই ক্ষেত্ৰত ক্বিয়ামত পৰ্য্যন্ত যি সংঘটিত হ’ব সকলো বস্তুৰে সংবাদ দিছে, একোৰে বাদ দিয়া নাই। যিসকলৰ বাবে সম্ভৱপৰ, সিহঁতে সকলো মনত ৰাখিছে আৰু বহুতেই পাহৰিও গৈছে।” (মিশ্বকাত শ্বৰীফ, বুখাৰী ও মুছলিম শ্বৰীফ)

৪। হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে-“আল্লাহ তাআ’লাই মোৰ সন্মুখত সমগ্ৰ পৃথিৱীকে এনেদৰে সংকুচিত কৰি দিছে যে, মই পৃথিৱীৰ পূব প্ৰান্ত ওপশ্চিম প্ৰান্তৰ সকলো বস্তু নিজ চকুৰে অৱলোকন কৰিছো।” (মিশ্বকাত শ্বৰীফ)

محمد فاروق عبدالله نوری

মুহাম্মদ ফাৰুক আব্দুল্লাহ নূৰী

'Qur-an Hadisor Alokut Ilme Gaibor Aqidah' : A booklet written by Muhd. Faruque Abdullah Noori according to the advice of Hazarat A'llama Alhaj Mufti Sayed Shahid Ali Miyan Noori Rezvee Zamali Qadri Saheb, Principal, Al-Jamia'tul Islamia Madrassa, Rampur (U.P) and published by Raza Foundation, Muslimghopa, Sipajhar, Darrang (Assam) Price : Rs 15.00 (Fifteen) only.

প্রথম প্রকাশ : নবেম্বৰ, ২০১২ ইং।

প্রকাশক : ৰাজা ফাউণ্ডেশ্বন (গৱেষণা আৰু প্ৰকাশন কেন্দ্ৰ),
মুছলিমঘোপা, ছিপাৰাৰ, দৰং (অসম)
পিন- ৭৮৪১৪৫
স্থাপিত ইং- ২০০৬ চন।
ফোন : ৯৮৫৪৮০৭০৪১

পৰামৰ্শক্ৰমে : ছৈয়দ শ্বাহীদ আলী মিঞা নূৰী বিজৱী জামালী কাদ্ৰী চাহেব,
অধ্যক্ষ আল্ জা-মিআ'তুল ইছলামীয়া মাদ্ৰাছা, ৰামপুৰ (উত্তৰপ্ৰদেশ)

মুখ্য নিৰীক্ষক : হজৰত মাওলানা মুফতী মুহাম্মদ ৰালিউদ্দিন আহমেদ
বিজৱী মিশ্বাহী চাহেব, শিক্ষক, সদৌ অসম আহলে ছন্নত ছায়েদীয়া
মাদ্ৰাছা, বুঢ়ীগাঁও, দলগাঁও, দৰং (অসম)

C : লেখকৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

মুদ্ৰণ : পাবামাউন্ট অফ্ছেট, বৰদৌলগুৰি, দৰং, (অসম)

অৰিহণা : ১৫.০০ (পোন্ধৰ) টকা মাত্ৰ

দ্বীনী S.M.S সেৱা : আপোনাৰ ম'বাইলত JOIN MARKAZSMS লিখি
পঠিয়াই দিয়ক ৯২১৯৫৯২১৯৫ বা ৫৬৭৬৭৮ লৈ আৰু ইয়াৰ জৰিয়তে আপুনি লাভ
কৰিব হাদীচ শ্বৰীফ আৰু দ্বীনী তথ্য সম্পূৰ্ণ বিনামূলীয়াকৈ।

প্ৰতি, হজৰত আল্লামা মুফতী গোলাম হুসাইনী শেখৰী-
চাহেবৰ প্ৰতি

ক্বুআন হাদীচৰ আলোকত ইল্মে গায়বৰ আকীদাহ

হজৰত আল্লামা মুফতী
১৩১২

অভিমত

বিছমিল্লাহিৰ বাস্মানিৰ বাসীম

“আল্লাহুমা স্বাল্লি আ'লা ছাইয়্যিদিনা ৰা মাওলানা মুসাম্মাদ,
ৰা আ'লা আলিহি ৰা আস্থ্‌সাবিহি আস্থ্‌মাই'ন।”

বিশিষ্ট প্ৰবন্ধকাৰ মুহাম্মদ ফাৰুক আব্দুল্লাহ নূৰী চাহেবৰ ৰচিত 'ক্বুআন হাদীচৰ আলোকত ইল্মে গায়বৰ আকীদাহ'ৰ পাণ্ডুলিপিটো আৰম্ভণিৰ পৰা শেষলৈ সৰ্বিস্তাৰে পঢ়ি চাই সুখ অনুভৱ কৰিলোঁ। বৰ্তমান সময়ত জন মানসত চাহিদা পূৰণৰ উপযোগী হোৱাকৈ কিতাপখন লিখি উলিয়াবলৈ লেখকে যথেষ্ট কষ্ট কৰিছে। প্ৰয়োজনীয় প্ৰতিটো পইন্ট (Point) চুই তাৰ অতিৰিক্ত নোহোৱাকৈ যথাযথ কথা উপস্থাপন কৰা দেখা গৈছে। লেখকৰ প্ৰচেষ্টাৰ দ্বাৰা ইছলামৰ উপকাৰ হওঁক, আল্লাহ পাক ও তেখেতৰ বহুল স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি ৰা ছাল্লাম সন্তুষ্ট হওঁক এয়ে মোৰ একান্ত কামনা। অসমত বিশ্লেষণধৰ্মী ইছলামী লেখক যথেষ্ট তাকৰ। সেয়ে নূৰী চাহেবৰ দৰে এচাম লেখক আজি অতি প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। নূৰী চাহেবৰ লেখনীৰ জৰিয়তে বিভিন্নজন মনিষীৰ অভিমত, ৰচনা আৰু বক্তব্যৰ সোৱাদ আমি পাবলৈ সমৰ্থ হৈছোঁ। আমাৰ সমাজে যথেষ্ট চিন্তা চৰ্চা সহকাৰে ইছলামক বিকৃত নকৰাকৈ দ্বীনৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিব লাগিব। অন্যথাই আমাৰ ৰাজহাড ভাঙি যাব। যাৰ বাবে গভীৰ অধ্যয়ন আৰু একান্ত নিষ্ঠা অতি প্ৰয়োজন। আল্লাহ পাকে এই গুণ নূৰী চাহেবৰ লগতে আমাকো দান কৰক। এখেতৰ বিভিন্ন বিষয়ত লেখনী ইতিমধ্যে 'অসমীয়া খবৰ', 'দৈনিক অগ্ৰদূত', 'নিয়মীয়া বাৰ্তা' বাতৰি কাকত আদিৰ লগতে বিভিন্ন আলোচনীত আমি পঢ়িবলৈ পাইছোঁ। ইয়াৰ দ্বাৰা ইছলামী পাঠক সমাজ বহু কথা অৱগত হ'ব পাৰিছে। নূৰী চাহেবৰ লেখাত অতিৰিক্ততা নাই। আশা ৰাখিছোঁ এখেতৰ লেখা কাৰ্য্য অব্যাহত থাকক। আল্লাহ ৰাব্বুল আ'লামিনে দ্বীন ইছলামক আমাক সঠিকভাৱে বুজিবলৈ আৰু তাক্ৰাৰ সৈতে দ্বীনত অন্তৰ্ভুক্ত হ'বলৈ তৌফিক দান কৰক। লেখকৰ প্ৰচেষ্টা আল্লাহে ৰুবুল কৰক। আ-মীন।

মাওলানা মুহাম্মদ নবীউল হক বিজৱী
বিশিষ্ট প্ৰবন্ধকাৰ আৰু ইছলামী চিন্তাবিদ
হাতীগাঁও, গুৱাহাটী-৩৮
তাং- ২৫-০৯-২০১২

১

ভূমিকা

বিছমিল্লাহিব বাস্মানিব বাসীম

“আল্লাহ বাব্বু মুসাম্মাদিন স্বাল্লা আ'লাইহি রা ছাল্লামা,
নাস্নু ই'বাদু মুসাম্মাদিন স্বাল্লা আ'লাইহি রা ছাল্লামা।”

প্ৰিয়নবী স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ ‘ইল্‌মে গায়ব’ সন্দৰ্ভত ‘আহ্লে হাদীচ’, ‘দেওবন্দী’ আদি পত্নী সকলে যি নঞার্থক মন্তব্য কৰে আৰু সেই সম্পৰ্কে লিখিত আকাৰে হওঁক, ভাষণ প্ৰসঙ্গত হওঁক, বিভিন্ন কথা প্ৰসঙ্গতে হওঁক, সমাজত হওঁক, ব্যক্তিগতভাৱে হওঁক প্ৰচাৰ কৰা দেখা যায়। ই আহ্লে ছন্নত ৱাল জামাআ'তৰ বাবে এক গ্ৰহণযোগ্য কথা নহয়। উদাহৰণ স্বৰূপে এ, নাদৱী চাহেবে তেওঁৰ বিভিন্ন সময়ৰ অন্তৰ্বে অন্তৰ্বে প্ৰকাশ কৰি অহা ‘জীৱন জ্যোতি’ নামৰ পুস্তিকা সমূহত ইয়াৰ বিষয় উন্মুকিওৱা হৈছে। সেয়ে সাধাৰণ ৰাইজে এইবোৰ বিশ্বাস কৰি লোৱাৰ আগতেই ইয়াৰ বিপৰীত কথাটোক অর্থাৎ হজ্বৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ যে আল্লাহ প্ৰদত্ত অদৃশ্য জ্ঞান আছিল (বছলুল্লাহ স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লাম ইল্‌মে গায়বৰ খালিক নহয়) তাক পবিত্ৰ কুব্‌আন, হাদীচ শ্বৰীফ, ফিক্বাহ, সোঁ-পত্নী, বাঁওপত্নী প্ৰকৃত অনুভৱী প্ৰত্যেকজন আ'লীম তথা জ্ঞানী ব্যক্তিৰ হৱালা সহকাৰে এই পুস্তিকাত বিস্তৃত বিৱৰণ দাঙি ধৰা হ'ল। এয়া কশ্বফ সম্পৰ্কে আমি কোৱা নাই। অদৃশ্য জ্ঞান সম্পৰ্কেহে কৈছো। পৰৱৰ্তী সময়ত এই বিষয়ত গৱেষণাৰ জৰিয়তে অধিক তথ্য প্ৰকাশ কৰা হ'ব। গ্ৰন্থখনিত অনিচ্ছাকৃতভাৱে হ'ব পৰা ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে আল্লাহৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো। পাঠক বৃন্দলৈ অনুৰোধ থাকিল যে কোনো ভুল-ত্ৰুটি দৃষ্টিগোচৰ হ'লে আঙুলিয়াই দিয়ে যেন। পৰৱৰ্তী সংস্কৰণত শুধৰাই দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হ'ব। আল্লাহ পাকে তেখেতৰ দ্বাৰা মনোনীত ধৰ্মক আমাক বুজিবলৈ আৰু প্ৰিয়নবী স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লাম জনাক এশ শতাংশ অনুসৰণ কৰি মৃত্যুবৰণ কৰিবলৈ তৌফিক দান কৰক। মহান আল্লাহ তাআ'লাই মোৰ এই ক্ষুদ্ৰ প্ৰচেষ্টাক স্বল কৰক। আ-মীন বি জাহে ছায়িয়দুল মুবছালিন স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লাম।

-লেখক

তাং- ২২-০৯-২০১২ ইং

বিছমিল্লাহিব বাস্মানিব বাসীম

নাস্মাদুহু বা নুস্বাল্লী আ'লা বাছুলিহিল কাবীম

হজ্বৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ মুঅ'জিজা সমূহৰ ভিতৰত ইল্‌মে গায়ব এটা উৎকৃষ্ট মুঅ'জিজা। ইয়াৰ ওপৰত মুফাচ্চিবীণ কিবাম সকল ঐক্যমত হৈছে। অৱশ্যে ইল্‌মে গায়ব জাতি আল্লাহৰ বাহিৰে আন কাবোৰে নাই। এই ইল্‌ম আল্লাহৰ নিজস্ব ইল্‌ম, বান্দাৰ আয়ত্বৰ বাহিৰ। কিন্তু আল্লাহ পাকে নিজৰ পছন্দনীয় বান্দা অর্থাৎ নবী ও বছুল সকলক ইল্‌মে গায়ব অৱগত কৰে। ইয়াৰ ফলত আল্লাহৰ এই চিফতৰ তাবতম্য নহয়। গায়বৰ খবৰ পাওঁতাজনো আল্লাহৰ সমকক্ষ বুলি গণ্য নহয়। সেয়ে এনে মানিলে শ্বিৰ্ক হোৱাবো শংকা নাই। বৰষুণৰ সময়, কালি কি কৰিব, ক'ত মৃত্যু হ'ব, গৰ্ভত কি আছে? এইবোৰৰ সংবাদ আশ্বিয়া, আউলিয়া সকলে দিছে। হাদীচ কুব্‌আনত ইয়াৰ প্ৰমাণ আছে। যেনেঃ হজ্বত ইব্ৰাহীম (আঃ)ক হজ্বত ইছহাক (আঃ)জন্ম হোৱাৰ সংবাদ, হজ্বত জাকাবীয়া (আঃ)ক হজ্বত ইয়াসূয়া (আঃ), হজ্বত মৰিয়ম (আঃ)ক হজ্বত ইছা (আঃ) জন্ম হোৱাৰ সংবাদ দিছে। ইয়াৰ উপৰিও জঙ্গে বদৰত হজ্বৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামে ফৰমাইছে- “অমুক কাফিৰ এই ঠাইত মৃত্যু হ'ব।” চাহাবা সকলে সেই নিৰ্দিষ্ট স্থানবোৰত চিন দি ৰাখিছিল। ঠিক সেই স্থানতে মৃত্যু হৈছে। ইয়াৰ অলপো ব্যতিক্ৰম হোৱা নাই। ইয়াৰ উপৰিও হজ্বৰ পাক (স্বাঃ)এ ক্বিয়ামতৰ, দাজ্জালৰ, ইমাম মেহদী (আঃ)ৰ, হৌজে কৌছবৰ, শ্বাফায়তৰ, হুছেইন (বাঃ)ৰ শ্বাহাদতৰ খবৰ দিছে। ইয়াক ইল্‌মে গায়ব ‘আত্বায়ী’ বুলি কোৱা হয়। এই সম্পৰ্কত কুব্‌আন পাকৰ স্পষ্ট ঘোষণা-“আল্লাহ তাআ'লাই নিজৰ গায়বৰ কথা কাবোৰ ওচৰত প্ৰকাশ নকৰে একমাত্ৰ বছুল সকলৰ ভিতৰত যাক পছন্দ কৰে তেওঁক (ইল্‌মে গায়ব) দান কৰে।” হজ্বৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ ইল্‌মে গায়ব বা অদৃশ্যজ্ঞান সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাৰ আগতে ইল্‌মে গায়বৰ সংজ্ঞা, একাৰভেদ আৰু প্ৰকৃতি সংগ্ৰহে আলোচনা কৰাটো প্ৰয়োজন। গায়ব হ'ল এনে এক অদৃশ্য বস্তু বা বিষয় যাক মানুহে চকু, নাক, কাণ ইত্যাদি ইন্দ্ৰিয় সমূহৰ সহায়ত উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে আৰু যিকোনো প্ৰমাণ অবিহনে সুস্পষ্টভাৱে সেই জ্ঞান, প্ৰকাৰ ও পৰিধিলৈ নাহে। পবিত্ৰ কুব্‌আনৰ ছুবা বাকাৰাৰ “যু মিনুনা-বিল্ গায়িব” আয়াতটোৰ ব্যাখ্যাত ‘তফ্বহীৰে বায়জাবী’ত লিখা আছে- “গায়ব শব্দৰ দ্বাৰা অদৃশ্য বিষয়ক বুজোৱা হৈছে, যি ইন্দ্ৰিয় সমূহৰ দ্বাৰা উপলব্ধি কৰা নাযায় আৰু সুস্পষ্টভাৱে জ্ঞানানুভূতিৰ পৰিধিলৈ নাহে।”

উদাহৰণ স্বৰূপে ক'ব পাৰি যে ভাৰতীয় সকলৰ বাবে মক্কা গায়ব বা অদৃশ্য নহয়। কাৰণ নিশ্চয় কোনোবাই নিজ চকুৰে চাই বা কাবো পৰা শুনি কৈছে যে মক্কা এখন চহৰ। ই হৈছে ইন্দ্ৰিয়লব্ধ জ্ঞান। সেইদৰে খাদ্য সামগ্ৰীৰ স্বাদ, ঘ্ৰাণ ইত্যাদিও অদৃশ্য নহয়, কিয়নো এইবোৰ যদিও চকুৰে দেখা নাযায় তথাপিও অন্যান্য ইন্দ্ৰিয়ৰ সহায়ত উপলব্ধি কৰা যায়। আনহাতে জ্বিন, ফৰিষ্টা, বেহেস্ত দোজোখ আমাৰ বাবে গায়ব বা অদৃশ্য। কাৰণ এইবোৰ

ইন্দ্ৰিয়ৰ সহায়ত নাইবা বিনা দলিলেৰে কেৱল বিবেক-বুদ্ধিৰ দ্বাৰা অনুভৱ কৰিব নোৱাৰি।

ইল্মে গায়ব মূলতঃ দুই প্ৰকাৰ :

১। আপেক্ষিক ইল্মে গায়ব : যি গায়ব যুক্তি প্ৰমাণ ভিত্তিক অৰ্থাৎ প্ৰমাণাদিৰ দ্বাৰা অনুভৱ কৰা যায় তাকে আপেক্ষিক ইল্মে গায়ব বা 'ইল্মে গায়ব ইজাফি' বোলে। উদাহৰণস্বৰূপে বেহেস্ত দোজোখ আৰু আল্লাহৰ সত্তা ও গুণাবলী সম্বন্ধে জগতৰ সৃষ্টি বস্তু আৰু কুৰ্আনৰ আয়াত সমূহ অৱলোকন কৰি জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি।

২। অদৃশ্য জ্ঞান ভাণ্ডাৰ : যি গায়ব যুক্তি প্ৰমাণ বা দলিল আদিৰ সহায়তো উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰি তাকে 'অদৃশ্য জ্ঞান ভাণ্ডাৰ' বা 'মাফাতিহুল গায়ব' বোলে। উদাহৰণস্বৰূপে ক্বিয়ামত কেতিয়া সংঘটিত হ'ব, মানুহৰ কেতিয়া মৃত্যু হ'ব, ভাগ্যৱান হোৱা নোহোৱা ইত্যাদি বিষয় সম্পৰ্কত জ্ঞান দলিল প্ৰমাণৰ দ্বাৰাও উপলব্ধি কৰা অসম্ভৱ।

'তফ্ছীৰে কবীৰ'ৰ ছুৰা বাকাৰাৰ আৰম্ভণিতে উক্ত আয়াতৰ ব্যাখ্যা প্ৰসঙ্গত উল্লেখ আছে—“সাধাৰণতে তফ্ছীৰকাৰ সকলৰ মতে গায়ব হ'ল এনে এটি বিষয় যি ইন্দ্ৰিয় সমূহৰ পৰা গোপন বৈ যায়। গায়বক দুটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি। প্ৰথম প্ৰকাৰ গায়ব হ'ল সেইবোৰ অদৃশ্য বস্তু বা বিষয় যিবোলাক সম্পৰ্কে দলিলৰ দ্বাৰা অৱগত হ'ব পাৰি। দ্বিতীয় প্ৰকাৰ গায়ব হ'ল সেইবোৰ অদৃশ্য বিষয়াদি, যিবোলাক অৱগতিৰ বাবে কোনো দলিল প্ৰমাণ নাই।

ইল্মে গায়ব সম্পৰ্কত আহলে ছুন্নত বাল জামাআ'তৰ আকীদাহ—

১। ইল্মে গায়ব থকা আৰু আলিমুল গায়ব (সৰ্ববিষয়জ্ঞাত) দুটা সম্পূৰ্ণ পৃথক বিষয়। আল্লাহ পাক হ'ল আলিমুল গায়ব (সৰ্ববিষয়জ্ঞাত) আৰু হুজুৰ বস্মতে আ'লম (স্বাঃ) হ'ল ইল্মে গায়বৰ অধিকাৰী কিন্তু আলিমুল গায়ব নহয়। আমি ইয়াৰ দাবী নকৰো।

২। হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লামৰ জ্ঞান সমগ্ৰ সৃষ্টিকুলতকৈ অধিক।

৩। বিগত ও ভৱিষ্যতৰ সমস্ত ঘটনাৱলী যিবোৰ লৌহে মাহফুজত লিপিবদ্ধ আছে সেই সকলোবোৰ জ্ঞান আনকি তাতকৈও অধিক জ্ঞান হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লামক দান কৰা হৈছে। ইয়াত কোনো সন্দেহৰ অৱকাশ নাই।

৪। ক্বিয়ামত কেতিয়া সংঘটিত হ'ব সেই সম্পৰ্কে হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লামে জ্ঞান লাভ কৰিছিল।

৫। আল্লাহ পাকে হুজুৰত মুসাম্মদ স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লাম আৰু অন্যান্য আশ্বিয়া (আঃ) সকলকো অদৃশ্য বিষয়ৰ জ্ঞান দান কৰিছে।

কুৰ্আনী আয়াতৰ দ্বাৰা ইল্মে গায়বৰ প্ৰমাণঃ

(১) পবিত্ৰ কুৰ্আন মযীদৰ ছুৰা বাকাৰাৰ ১৪৩ নং আয়াতত আছে—“এই বহুল তোমালোকৰ বক্ষণাবেক্ষণকাৰী ও সাক্ষী হ'ব।” ‘তফ্ছীৰে মাদাৰিক’ত এই আয়াতৰ ব্যাখ্যাত লিখা আছে—“হুজুৰ নবী কাৰীম (স্বাঃ)ক আহ্বান কৰা হ'ব, তেওঁ(স্বাঃ)ৰ উম্মতৰ অৱস্থা সম্বন্ধে

প্ৰশ্ন কৰা হ'ব। তেতিয়া তেওঁ(স্বাঃ) নিজৰ উম্মতৰ ন্যায়-পৰায়ণতা সম্পৰ্কে সাক্ষী দিব।” সেয়েহে হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লাম উম্মতৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে অৱগত আছে। এই আয়াতটিৰ ব্যাখ্যাত 'তফ্ছীৰে খাজিন'ত লিখা আছে—“ক্বিয়ামতৰ দিনাখন দয়াবনবী (স্বাঃ)ক আহ্বান কৰা হ'ব। ইয়াৰ পিছত আল্লাহ তাআ'লাই তেওঁ(স্বাঃ)ক উম্মতৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে প্ৰশ্ন কৰিব। তেতিয়া তেওঁ (স্বাঃ) সিহঁতৰ পবিত্ৰতা ও সত্যতাৰ সাক্ষী দিব।”

'তফ্ছীৰে আজিজী'ত আছে—“হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ স্বীয় নবুৱতৰ আলোকত প্ৰতিজন ধৰ্মপৰায়ণ ব্যক্তিৰ ধৰ্মৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে অৱগত আছে। কোনজন ব্যক্তি ধৰ্মৰ কেনে স্তৰত উপনীত হৈছে, তেওঁৰ ঈমানৰ হকিকত কি, তেওঁৰ পৰলৌকিক উন্নতিৰ পথত অন্তৰায় কি? এই সকলোবোৰ কথাই তেওঁ(স্বাঃ) জ্ঞাত।” সেয়েহে হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ উম্মতৰ পাপবাশি, ঈমানৰ স্তৰ সমূহ, ভাল-বেয়া কাৰ্যাৱলী সম্পৰ্কে জ্ঞাত। উক্ত আয়াতটিৰ ব্যাখ্যাৰ পৰা জনা গ'ল যে- হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ক্বিয়ামতলৈকে আগমণকাৰী মু'মিন মুছলমানৰ ঈমান, আ'মল, নামাজ ও নিয়ত সম্পৰ্কে অৱগত। নহ'লে উম্মতৰ বাবে সাক্ষী দিয়া কেনেকৈ সম্ভৱ হ'ব?

(২) পবিত্ৰ কুৰ্আনৰ ছুৰা 'জীন'ৰ ২৬ আৰু ২৭ নং আয়াতত আছে—“আল্লাহ পাকে তেওঁৰ মনোনীত বহুল সকলৰ বাহিৰে অন্য কাৰোবাক অদৃশ্য বিষয় সম্পৰ্কে অৱগত নকৰে।”

(৩) ছুৰা 'আন'আম'ৰ ৩৮ নং আয়াতত আছে—“মই এই কিতাপ (কুৰ্আন)ত একোৱেই অৰ্ন্তভুক্ত কৰিবলৈ বাদ দিয়া নাই।” ‘তফ্ছীৰে খাজিন'ত এই আয়াতৰ ব্যাখ্যাত লিখা আছে—“কুৰ্আন মযীদত সমস্ত অৱস্থাবে বিৱৰণ আছে।” ‘তফ্ছীৰে আন'ৱাকুত তান্জীল'ত আছে—“কিতাপ শব্দৰ দ্বাৰা লওহে মাহফুজকে নিৰ্দেশ কৰা হৈছে। কিয়নো এই লওহে মাহফুজত জগতৰ সমস্ত বিষয়েই উল্লেখিত, প্ৰত্যেক প্ৰকাশ্য সূক্ষ্ম বিষয় বা বস্তু আনকি কোনো জীৱ-জড় কথাও বাদ দিয়া নাই।”

হুজুৰত ইমাম শ্বাৰাণী (বহঃ)এ 'তব্কাতে কুৰ্বা'ত লিখিছে—“যদি আল্লাহ তাআ'লাই তোমালোকৰ হৃদয়ৰ তালাবন্ধ প্ৰকোষ্ঠৰ তালা খুলি দিয়ে তেন্তে তোমালোকে কুৰ্আনৰ জ্ঞানভাণ্ডাৰৰ সন্ধান পাবা আৰু কুৰ্আনৰ বাহিৰে আন একোৰে মুখাপেক্ষী হ'ব নালাগে। আল্লাহ পাকে কৈছে—“এনে বিষয় নাই, যি মই কুৰ্আনত বৰ্ণনা কৰা নাই।” উক্ত আয়াতটিৰ দ্বাৰা বুজা গ'ল যে 'কিতাপ'ৰ ভিতৰত দুনিয়া ও আখিৰাতৰ সমস্ত অৱস্থাৰ কথাই বিদ্যমান আছে। ইয়াত 'কিতাপ' বুলি কওতে কুৰ্আন বা লওহে মাহফুজকে বুজোৱা হৈছে। কুৰ্আন পাক হওঁক বা লওহে মাহফুজেই হওঁক উভয়ৰে জ্ঞান হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ আছে। গতিকে দুনিয়া ও আখিৰাতৰ যাৱতীয় বিষয় হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জনা আছে।

(৪) ছুৰা 'ইউনুছ'ৰ ৩৭ নং আয়াতত আছে—“আৰু লওহে মাহফুজত যি লিপিবদ্ধ আছে, কুৰ্আনত তাৰ বিস্তৃত বিৱৰণ আছে। ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই।” ‘তফ্ছীৰে ৰুহুল বয়ান'ত এই আয়াতটিৰ ব্যাখ্যাত লিখা আছে—“এই কুৰ্আন হৈছে শ্ববীঅ'ত ও হকিকতৰ

প্ৰমাণিত বিষয় সমূহৰ বিশ্লেষণ।”

‘তফ্‌হীবে জালালাইন’ত আছে—‘ই হ’ল বিস্তৃত বিৱৰণ সম্বলিত গ্ৰন্থ। ইয়াত আল্লাহ তাআলাৰ লিখিত বিধানাৱলীৰ সকলো বিষয়েই বিস্তৃত বিৱৰণ আছে।” “লওহে মাহফুজত সকলো বিষয়েই বিস্তৃতভাৱে বৰ্ণিত আছে।” (জুমুল) এই আয়াতটিৰ পৰা বুজা যায় যে কুব্‌আনত লওহে মাহফুজৰ সমস্ত জ্ঞানসহ সকলো জ্ঞানেই সন্নিবিষ্ট আছে। সেয়েহে লওহে মাহফুজত লিপিবদ্ধ সকলো বিষয়েই জ্ঞান হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ আছে। কাৰণ কুব্‌আন পাক হৈছে লওহে মাহফুজৰে বিস্তাৰিত বিৱৰণ সম্বলিত গ্ৰন্থ আৰু সমস্ত কুব্‌আনৰ জ্ঞান প্ৰিয়নবী স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি ৰা ছাল্লামৰ আছে।

(৫) ছুৰা ‘তাক্বীৰ’ৰ ২৩ নং আয়াতত আছে—‘এই নবী (স্বাঃ) গায়ব প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত কৃপণ নহয়।’ এনেধৰণৰ উক্তি তেতিয়াই সম্ভৱপৰ হয় যেতিয়া হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইল্‌মে গায়বৰ অধিকাৰী হৈ জনগণৰ ওচৰত তাক ব্যক্ত কৰে।

(৬) ছুৰা ‘বাকাৰা’ৰ ২৫৫নং আয়াতত আছে—‘সিহঁতে তেওঁৰ (আল্লাহৰ) জ্ঞান ভাণ্ডাৰৰ পৰা একোৱে নাপায়, কিন্তু তেওঁ যিমান ইচ্ছা কৰে সিমান পায়।’ ‘তফ্‌হীবে খাজিন’ত এই আয়াত সম্পৰ্কত আছে—‘আল্লাহ পাকে যি সকলক তেওঁৰ জ্ঞান সম্পৰ্কে অৱগত কৰে তেওঁলোক হ’ল নবী ও বহুল। যাতে তেওঁলোকৰ অদৃশ্য জ্ঞান নবুৱতৰ দলিল ৰূপে পৰিগণিত হয়। যিদৰে আল্লাহ তাআলাই ঘোষণা কৰিছে যে তেওঁৰ বিশেষ অদৃশ্য গায়ব কাৰো ওচৰত প্ৰকাশ নকৰে একমাত্ৰ তেওঁৰ সেই বহুলৰ ওচৰত তাক প্ৰকাশ কৰে যাব ওপৰত তেওঁ সন্তুষ্ট।’ ‘তফ্‌হীবে মা’লিমুত-তানজীল’ত উক্ত আয়াতৰ ব্যাখ্যাত লিখিছে—‘এই সকল লোকে অদৃশ্য জ্ঞানক বেটন বা আৱত কৰিব নোৱাৰে। কেৱল সিমানখিনিয়ে সিহঁতে লাভ কৰে, যিমানখিনি আল্লাহৰ কাম্য।’

(৭) ছুৰা ‘নিছা’ৰ ৪১ নং আয়াতত আছে—‘হে মাসুবুৰ মই আপোনাক ইহঁত সকলোৰে সাক্ষী আৰু পৰ্য্যবেক্ষক হিচাপে উপস্থিত কৰিম।’ তফ্‌হীবে নিছাপুৰীত এই আয়াত প্ৰসঙ্গত আছে—‘এইটো এই কাৰণে যে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ৰূহ মুবাৰক সকলো ৰূহ, দিল ও সত্তা সমূহ অবলোকন কৰে। কিয়নো তেওঁ (স্বাঃ)এ কৈছে—‘আল্লাহ তাআলাই সৰ্বপ্ৰথম যি সৃষ্টি কৰিছে সেয়া হ’ল মোৰ নুব।’ (মুচাম্মফ আব্দুৰ ৰাজ্জাক, মাদাৰিজুন্নুবুৱাত, ২য় খণ্ড, বাব-১) এই হাদীচটো ৰচিদ আহমদ গংগুহীয়ে ‘ফত্ৰা ৰচিদীয়া’ৰ ১৭৮ পৃঃত উল্লেখ কৰিছে। তফ্‌হীবে মাদাৰিকত আছে—‘হজুৰ পাক (স্বাঃ) মু’মিন সকলৰ বাবে সিহঁতৰ ঈমান কাফিৰ সকলৰ বাবে সিহঁতৰ কুফ্ৰি আৰু মুনাফিক সকলৰ বাবে সিহঁতৰ মুনাফিকীৰ সাক্ষী।’ ইয়াৰ পৰা বুজা গ’ল যে হজুৰ পাক (স্বাঃ)সৃষ্টিৰ আদিকালৰ পৰা কিয়ামতলৈকে সকলো লোকৰে কুফ্ৰ, ঈমান, কপটতা, আ’মল ইত্যাদি সকলো বিষয়েই জ্ঞাত। সেইবাবেই তেওঁ (স্বাঃ) সকলোৰে সাক্ষী।

(৮) ছুৰা ‘আল্ ইমবাণ’ৰ ১৭৯নং আয়াতত আছে—‘হে লোক সকল, এইটো আল্লাহৰ স্থান নহয় যে, তোমালোকক ইল্‌মে গায়ব দান কৰিব। অৱশ্যে বহুল সকলৰ মাজত

যাক তেওঁ ইচ্ছা কৰে, তাকে এই অদৃশ্য জ্ঞানৰ বাবে মনোনীত কৰে।’ উক্ত আয়াতটিৰ ব্যাখ্যাত ‘তফ্‌হীবে বায়জাবী’ত উল্লেখ আছে—‘আল্লাহ পাকে তোমালোকৰ কাকোৰে এনে ইল্‌মে গায়ব প্ৰদান নকৰে, যাতে তোমালোকে ঈমান ও কুফ্ৰ, যি মনে মনে পোষণ কৰা হয়, সেই সম্পৰ্কে অৱগত হ’ব পাৰা। কিন্তু আল্লাহ পাকে তেওঁৰ বহুল সকলৰ মাজত যি সকলক ইচ্ছা কৰে, তেওঁলোকক আংশিক ইল্‌মে গায়ব দান কৰে অথবা সিহঁতৰ বাবে এনে কিছুমান প্ৰমাণাদি উপস্থাপন কৰে যি গায়বৰ পথ নিৰ্দেশ কৰে।’

‘তফ্‌হীবে খাজিন’ত আছে—‘কিন্তু আল্লাহ তাআলাই বহুল সকলৰ মাজত যিসকলক ইচ্ছা কৰে আংশিক ইল্‌মে গায়ব সম্পৰ্কে তেওঁলোকেই দান কৰে।’ ‘তফ্‌হীবে জালালাইন’ত আছে—‘এই আয়াতৰ অৰ্থ হ’ল আল্লাহ পাকে তেওঁৰ বহুল সকলৰ মাজত যাক ইচ্ছা কৰে, মনোনীত কৰে ইয়াৰ পিছত তেওঁক গায়ব সম্পৰ্কে জ্ঞান দান কৰে।’ ‘তফ্‌হীবে কবিৰ’ত আছে—‘খোদা প্ৰদত্ত অদৃশ্য জ্ঞানৰ ফলশ্ৰুতিস্বৰূপ সেই সকলো অদৃশ্য বিষয়াদি জ্ঞাত হোৱা নবী (আঃ) সকলৰ বৈশিষ্ট্য।’ (জুমুল) ওপৰোক্ত আয়াত সমূহৰ তফ্‌হীৰ ও ব্যাখ্যাৰ পৰা প্ৰমাণিত হ’ল যে প্ৰিয়নবী স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি ৰা ছাল্লামৰ ইল্‌মে গায়ব (অদৃশ্য জ্ঞান) আছিল। এই আকীদা নাদৱীএ কোৱাৰ দৰে বেবেলীপহীয়ে উলিওৱা আকীদাহ নহয়। এতিয়া ইল্‌মে গায়ব (অদৃশ্য জ্ঞান) সম্পৰ্কীয় হাদীচ শ্বৰীফ সমূহৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে—

১। মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ ‘ফাজ্জাঈলে ছায়িয়দুল মুবছালিন’ শীৰ্ষক অধ্যায়ত মুছলিম শ্বৰীফৰ বৰাত দি হজৰত ছওবান (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে—‘আল্লাহ তাআলাই মোৰ সন্মুখত সমগ্ৰ পৃথিৱীকে এনেদৰে সংকুচিত কৰি দিছে যে, মই পৃথিৱীৰ পূব প্ৰান্ত ও পশ্চিম প্ৰান্তৰ সকলো বস্তু নিজ চকুৰে অৱলোকন কৰিছো।’ মিশ্বকাতৰ শ্বৰাহ ‘মিবকা’ত এই হাদীচটিৰ ব্যাখ্যা প্ৰসঙ্গত মোল্লা আ’লী ৰাযী (ৰহঃ)এ লিখিছে—‘উক্ত হাদীচৰ সাৰমৰ্ম হ’ল—হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ বাবে পৃথিৱীখনক সংকুচিত কৰা হয় আৰু এনেকৈ একত্ৰিত কৰি দিয়া হয় যেন কোনোবাই হাতত আয়না লৈ সম্পূৰ্ণ আয়নাখন অৱলোকন কৰি আছে। মাটিক এনেকৈ একত্ৰিত কৰি দিয়া হয় যেন দূৰৱৰ্তী অংশ নিকটৱৰ্তী অংশৰ একেবাৰে ওচৰতে দৃষ্টিগোচৰ হয়। ফলত পৃথিৱীত যি আছে সকলো বস্তুৰে তেওঁ (স্বাঃ) দৰ্শন কৰিছিল।’

২। মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ ‘মুঅ’জিজা’ অধ্যায়ত মুছলিম শ্বৰীফৰ উদ্ধৃতি দি হজৰত আমৰ ইবনে আখতাৰ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—‘হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ আমাক সকলো ঘটনাৱলীৰ খবৰ দিছে, যিবোৰ কিয়ামত পৰ্য্যন্ত সংঘটিত হ’ব। আমাৰ মাজত আটাইতকৈ ডাঙৰ আ’লীম হ’ল তেওঁ যি এই বিষয়বোৰ মনত ৰাখিব পাৰিছে।’

৩। মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ ‘ফিতান’ অধ্যায়ত বুখাৰী ও মুছলিম শ্বৰীফৰ উদ্ধৃতিৰে হজৰত হুজাইফা (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—‘হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ সেই ক্ষেত্ৰত কিয়ামত পৰ্য্যন্ত যি সংঘটিত হ’ব সকলো বস্তুৰে সংবাদ দিছে, একোৱে বাদ দিয়া নাই। যিসকলৰ বাবে সম্ভৱপৰ, সিহঁতে সকলো মনত ৰাখিছে আৰু বহুতেই পাহৰিও গৈছে।’

৭

৪। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মাছাজিদ' অধ্যায়ত হজৰত আব্দুৰ বহমান ইবনে আয়েছ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে—“মই আল্লাহ তাআ'লাক সুন্দৰতম আকৃতিত দেখিছো। তেওঁ স্বীয় কুদৰতৰ হাতখন মোৰ বুকুৰ ওপৰত স্থাপন কৰিলে, যাৰ শীতলতা মই নিজ অস্ত্ৰস্থলত অনুভৱ কৰিলোঁ, ফলত নভোমণ্ডল ও ভূমণ্ডলৰ সকলো বস্তু সম্পৰ্কে অৱগত হ'লো। এই পবিত্ৰ হাদীচটিৰ ব্যাখ্যা প্ৰসঙ্গত মিশ্বকাতৰ শ্ববাহ 'মিবকাত'ত লিখা আছে—“এই ফয়েজ প্ৰাপ্তিৰ বাবে তেখেত(স্বাঃ)এ নভোমণ্ডল-ভূমণ্ডলৰ মাজত যি আছে সকলোবোৰেই জ্ঞাত হৈছে। অৰ্থাৎ আকাশ-জমিন, গছ-লতা ও অন্যান্য যি আছে সকলোৱে মহান আল্লাই জ্ঞাত কৰিছে, সকলোৱে জানি লৈছে।” হজৰত ইবনে হাজাব (বহঃ)ই কৈছে—“তেওঁ (স্বাঃ) জ্ঞাত হৈছে সমগ্ৰ সৃষ্টি যি আকাশ সমূহত আনকি আকাশৰ ওপৰতো আছে।”

৫। বুখাৰী শ্ববীফৰ 'বাদউল খাল্কি' শীৰ্ষক আলোচনাত আৰু মিশ্বকাত শ্ববীফৰ ২য় খণ্ডৰ 'বাদউল খাল্কি ৰা জিক্ৰুল আশ্বিয়ায়ে' অধ্যায়ত হজৰত উমৰ ফাৰুক (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ এঠাইত আমাৰ লগত অৱস্থান কৰিছিল। তাত তেখেত (স্বাঃ) আমাক আদি সৃষ্টিৰ সংবাদ দিছিল, আনকি বেহেস্ত ও দোজোখবাসী সকলে নিজ নিজ স্থানলৈ উপস্থিত হোৱালৈকে পৰিব্যক্ত সকলো অৱস্থা ও ঘটনাৱলীৰ বৰ্ণনা প্ৰদান কৰিছে। যিয়ে সেইবোৰ মনত ৰাখিব পাৰিছে, তেওঁতো ৰাখিছে আৰু যি সক্ষম হোৱা নাই সি পাহৰি গৈছে।” বুখাৰী শ্ববীফৰ শ্ববাহ 'আইনী', 'ফত্বলবাৰী', 'ইব্বাছদুছ ছাবী' আৰু মিশ্বকাতৰ শ্ববাহ 'মিবকাত'ত উক্ত হাদীচ সম্পৰ্কে লিখা হৈছে—“এই হাদীচৰ পৰা বুজা গ'ল যে একে অৱস্থানত হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ সৃষ্টিকুলৰ আদ্যোপান্ত সকলো অৱস্থাৰ বৰ্ণনা দিছিল।”

(৬) মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'ফিতান' অধ্যায়ৰ ২য় পৰিচ্ছেদত হজৰত হজাইফা (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ পৃথিৱীৰ সময়সীমা উকলি যোৱালৈকে অনুষ্ঠিতব্য কোনো ফিতনা পৰিচালনাকাৰীৰ কথা বাদ দিয়া নাই, যিসকলৰ সংখ্যা তিনিশ বা তাতোধিক হ'ব। আনকি সিহঁতৰ নাম, পিতৃৰ নাম ও গোত্ৰৰ নামসহ আমাক বৰ্ণনা কৰিছে।”

৭। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মাছাজিদ' অধ্যায়ত হজৰত আবুজৰ গিফাৰী (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে—“মোৰ সম্মুখত মোৰ উম্মতৰ ভাল বেয়া আ'মলসমূহ উপস্থিত কৰা হৈছে। মই সিহঁতৰ নেক আ'মল সমূহৰ মাজত বাটৰ পৰা কষ্টদায়ক বস্তু সমূহ অপসাৰণ কৰাৰ দৰে পূণ্যময় কাৰ্য্যও লক্ষ্য কৰিছো।”

৮। 'মছনদে ইমাম আসমদ বিন হান্বল'ত হজৰত আবুজৰ গিফাৰী (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ আমাক এনেদৰে অৱহিত কৰিছে যে, এটি চৰাইৰ ডেউকা লৰচৰ কৰাৰ কথা পৰ্য্যন্তও তেখেত (স্বাঃ)ৰ বৰ্ণনাৰ পৰা বাদ পৰা নাই।” হজৰত ইমাম চাহাবুদ্দিন আসমদ কাস্তালানী (বহঃ)এ 'মাওৱাহিবে লা দুমিয়া'ত লিখিছে—“ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই যে আল্লাহ তাআ'লাই হজুৰ পাক (স্বাঃ)ক ইয়াতকৈ আৰু অধিক বিষয় অৱগত কৰিছে আৰু তেওঁ (স্বাঃ)ক পূৰ্বৱৰ্তী ও পৰৱৰ্তী সকলোৱে জ্ঞান দান কৰিছে।”

৮

৯। হজৰত আ'ল্লামা জুব্বানী (বহঃ)এ 'শ্ববাহে মাওৱাহিবে লা দুমিয়া' গ্ৰন্থত হজৰত আব্দুল্লাহ ইবনে উমৰ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণনা কৰিছে—“আল্লাহ তাআ'লাই মোৰ সম্মুখত সমগ্ৰ বিশ্বকে তুলি ধৰিছে। তেতিয়া মই এই বিশ্বক আৰু ইয়াত কিয়ামতলৈকে যি সংঘটিত হ'ব সকলো বস্তু এনেদৰে দেখিছো, যিদৰে মই মোৰ নিজৰ হাতৰ তলুৱা দেখা পাওঁ।” মিশ্বকাতৰ শ্ববাহ 'আশ্বআ'তুল লামাআ'ত'ত হজৰত শ্বাইখ আব্দুল হক মুহাদ্দিচ দেহলৱী (বহঃ)এ উক্ত হাদীচৰ ব্যাখ্যাত লিখিছে—“প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)ৰ ওচৰত সকলো ধৰণৰ জ্ঞান প্ৰতিভাত হৈছে আৰু আৰু তেওঁ (স্বাঃ) সকলো বিষয়েই জ্ঞাত হৈছে।”

১০। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মুঅ'জিজা' অধ্যায়ত হজৰত আনাছ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—“হজৰত জায়েদ, জাফৰ ও ইবনে বাওৱাহা (ৰাঃ) আদি চাহাবা সকলৰ শ্বাহাদত বৰণৰ খবৰ যুদ্ধক্ষেত্ৰৰ পৰা অহাৰ আগতে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ মদীনাৰ জগসাধাৰণক জনাই দিয়ে। হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছিল—“পতাকা এতিয়া জায়েদৰ হাতত তেওঁ শ্বহীদ হ'ল, শেষলৈকে খালিদ বিন ৱালিদে ৰাণ্ডা হাতত লৈছে আৰু অৱশেষত আল্লাহ তাআ'লাই জয়যুক্ত কৰিলে।”

১১। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মুঅ'জিজা' অধ্যায়ত হজৰত আবু হুৰাইৰাহ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে—“এজন চিকাৰীয়ে কৈছিল যে, নেকড়া বাঘক আজি যিদৰে কথা কোৱা দেখিলো, সেইদৰে ইয়াৰ আগত আৰু কেতিয়াও দেখা নাই। যেতিয়া নেকড়া বাঘে কৈ উঠিল—“সেই দুই উনুকে প্ৰান্তৰ মধ্যৱৰ্তী মৰুদ্যানত (মদীনাতে) এজন সন্মানীয় ব্যক্তি (হজৰত মুসাম্মদ (স্বাঃ) আছে যি তোমালোকৰ বিগত ও অনাগত ভবিষ্যতৰ বিষয় সম্পৰ্কে সংবাদ পৰিবেশন কৰে।” এই হাদীচৰ ব্যাখ্যাত মোল্লা আ'লী কাবী (বহঃ)ই 'মিবকাত'ত লিখিছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ তোমালোকক পূৰ্বৱৰ্তী লোকসকলৰ অতীত ঘটনাৱলীৰ সংবাদ দিছে, তোমালোকৰ পৰৱৰ্তী লোকসকলৰো খবৰ দিছে অৰ্থাৎ ইহকালীন ও পৰকালীন সকলো বিষয়ৰে সংবাদ পৰিবেশন কৰিছে।”

১২। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মানাকিবু আহ্লিল বাইত' অধ্যায়ত বৰ্ণিত আছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ হজৰত উম্মুল ফজল (ৰাঃ)ৰ ওচৰত ভবিষ্যতবাণী কৰিছিল যে, হজৰত ফাতিমা (ৰাঃ)ৰ ঘৰত এটা পুত্ৰ সন্তান জন্ম গ্ৰহণ কৰিব, সি তোমাৰ কোলাত লালিত-পালিত হ'ব।”

১৩। মিশ্বকাত শ্ববীফৰ 'মানাকিবু আবি বাক্বি ৱাল উমৰ' অধ্যায়ত বৰ্ণিত আছে—“হজৰত আইশ্বা স্ফিদীকা (ৰাঃ)ই হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পৰা জানিব বিচাৰিলে এনে কোনো ব্যক্তি আছেনে যাৰ পূণ্য সমূহ তাৰকাৰাজিৰ সমসংখ্যক হ'ব? হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ উত্তৰত ইশ্বাদি ফৰ্মালে—“হয় আৰু তেওঁ হ'ল উমৰ ফাৰুক।”

১৪। বুখাৰী শ্ববীফৰ 'ইছ্বাতু আজাবুল কবৰ' শীৰ্ষক অধ্যায়ত হজৰত ইবনে আব্বাছ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে— হজুৰ পাক (স্বাঃ) এদিনাখন দুটা কবৰৰ কাষেৰে গৈ আছিল। তেতিয়া কবৰ দুয়ত আজাব চলি আছিল। তেওঁ (স্বাঃ) ক'লে—“এই দুজনৰ আজাব কোনো বিশেষ অপৰাধৰ বাবে নহয়। সিহঁতৰ এজনে প্ৰস্থানৰ সময়ত সতৰ্কতা অবলম্বন কৰা নাছিল

১৪

আক আনজনে চুগলখুৰী কৰি পৰম্পৰৰ মাজত বিবাদৰ সৃষ্টি কৰিছিল।” তেতিয়া তেওঁ (স্বাঃ)এ খেজুৰৰ এটা কেঁচা ঠানি লৈ দুভাগ কৰিলে আৰু অংশ দুটা দুয়োটা কবৰৰ ওপৰত পুতি দিলে। প্ৰশ্ন কৰাত তেওঁ (স্বাঃ) ক’লে- “এই খেজুৰৰ ঠানি দুডাল যিমান সময় জীৱিত থাকিব তেতিয়ালৈকে কবৰৰ আজাব কম হ’ব, কিয়নো প্ৰতিটো বৃক্ষপত্ৰ আল্লাহৰ জিক্ৰ কৰে।” উপৰোক্ত হাদীচ সমূহৰ পৰা বুজা গ’ল যে প্ৰিয়নবী হজুৰ বস্মতে আ’লম (স্বাঃ)ৰ ওচৰত ক্ৰিয়ামতলৈকে সকলো লোকৰে দৃশ্যমান ও গোপনীয় সকলো কাম-কাজ সম্পৰ্কে সম্পূৰ্ণৰূপে অৱগত। ইয়াৰ উপৰিও এই সম্পৰ্কত আৰু অনেক হাদীচ শ্বৰীফ আছে। কলেবৰ বৃদ্ধিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি কেইটামানহে ইয়াত প্ৰকাশ কৰা হ’ল।

ইল্‌মে গায়ব সম্পৰ্কে ফুকাহা কিৰাম সকলৰ অভিমতঃ

১। ‘দুব্বোল মুখ্তাৰ’ গ্ৰন্থৰ ‘কিতাবুল হজু’ৰ আৰম্ভণিতে আছে- “হজু নৱম হিজ্ৰীত ফৰজ হয়, কিন্তু হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কোনো এক বিশেষ কাৰণত ইয়াক দশম হিজ্ৰীলৈকে বিলম্বিত কৰে। হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ তেওঁ (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইহকালীন জীৱন সম্পৰ্কে জ্ঞাত আছিল বাবে হজু স্থগিত কৰিছিল, যাতে ইছলাম প্ৰচাৰৰ পূৰ্ণতা লাভ কৰে।”

২। হজবত শ্বাহ আব্দুল হক মুহাদ্দিচ দেহলৱী (বহঃ)এ ‘মাদাবিজুননুবুৱাত’ গ্ৰন্থৰ ১ম খণ্ডৰ ৫ম অধ্যায়ত হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ফজীলত সম্পৰ্কত ১৪৪ পৃঃত লিখিছে- “হজবত আদম (আঃ)ৰ পৰা শিঙাত ফুক দিয়ালৈকে সকলো বিষয়েই হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ওচৰত প্ৰতিভাত কৰা হৈছে, যাতে প্ৰথমৰ পৰা শেষলৈকে সকলো বস্তুৰে অৱস্থাৰ সম্পৰ্কে তেওঁ (স্বাঃ) জ্ঞাত হয়। তেওঁ এনেধৰণৰ সংবাদ চাহাবা সকলক দিছে। হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ সকলো বিষয়ৰে জ্ঞান ৰাখে। আনকি আল্লাহ পাকৰ সত্তাগত বিষয়াদি, গুণাৱলী, বিধি-বিধান, বিভিন্ন নাম, সকলো কাৰ্যাৱলী, বিবিধ নিদৰ্শন, সমস্ত দৃশ্য ও অদৃশ্য বিষয়াদি, আদি অন্তঃ প্ৰবৃত্তিৰ সকলো জ্ঞান তেওঁ (স্বাঃ)ৰে কৰায়ত্ব।”

৩। হজবত আ’ল্লামা ইমাম ইবনে হজৰ মক্কী (বহঃ)এ ‘আফ্‌জ্বালুল কুব্‌আন’ গ্ৰন্থত লিখিছে- “মহান আল্লাহ ৰাব্বুল আ’লামিনে হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ’লাইহি ৰা ছাল্লামক সমস্ত জগত সম্পৰ্কে অৱগত কৰিছে। আনকি তেওঁ (স্বাঃ) পূৰ্বৱৰ্তী ও পৰৱৰ্তী জ্ঞানী সকলক আৰু যি হৈছে আৰু যি হ’ব এই আটাইবোৰেই জানি লৈছে।”

৪। হজবত আ’ল্লামা ক্বাজী আয়াজ (বহঃ)এ ‘শ্বিফা শ্বৰীফ’ত কৈছে- “আল্লাহ তাআ’লাই হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ’লাইহি ৰা ছাল্লামক স্বতন্ত্ৰ বৈশিষ্ট্যৰ অধিকাৰী কৰি দ্বীন দুনিয়াৰ সমস্ত মঙ্গলময় বিষয়াদিৰ জ্ঞান দান কৰিছে। নিজ উম্মতৰ মঙ্গলজনক বিষয়, আগৰ উম্মত সকলৰ ঘটনাৱলী আৰু নিজ উম্মতৰ নগন্যৰ পৰা নগন্যতম ঘটনা সম্পৰ্কেও তেওঁ (স্বাঃ)ক অৱহিত কৰিছে। মা’ৰিফাতৰ সকলো বিষয় তথা অন্তৰৰ অৱস্থা সমূহ, ফৰজ কাৰ্যাৱলী, ইবাদত সমূহ আৰু হিচাপ-নিকাচ ইত্যাদি বিষয়তো তেওঁ (স্বাঃ)ক অৱগত কৰিছে।”

৫। হজবত আ’ল্লামা জুবকানী (বহঃ)এ ‘শ্ববহে মাওৱাহিবে লা দুমিয়া’ গ্ৰন্থত লিখিছে-

১০

“অগনিত বৰ্ণনাকাৰীৰ সমৰ্থনপুষ্ট হাদীচ সমূহৰ সৰ্বসন্মত ভাৱাৰ্থত এই কথা কোৱা হৈছে যে গায়ব সম্পৰ্কে হজুৰ পাক (স্বাঃ) অৱগত আৰু এই মছলাটো সেইবোৰ আয়াতৰ পৰিপন্থী নহয়, যিবোৰৰ দ্বাৰা বুজা যায় যে আল্লাহ অবিহনে আন কোনোৱে গায়ব নাজানে। কিয়নো উক্ত আয়াত সমূহত যি বিষয়টোৰ অস্বীকৃতি জ্ঞাপন কৰা হৈছে সেয়া হ’ল সত্তাগত জ্ঞান আৰু হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ খোদা প্ৰদত্ত ইল্‌মে গায়ব সম্পৰ্কে অৱগত হোৱা বিষয়টো আল্লাহৰ কালামৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত য’ত কোৱা হৈছে- “কেৱল তেওঁৰ পছন্দনীয় বহুলকহে অদৃশ্য বিষয়াদিৰ জ্ঞান প্ৰদান কৰা হয়।”

৬। হজবত মোল্লা আ’লী ক্বাবী হানাকী (বহঃ)এ তেওঁৰ গ্ৰন্থ ‘হাল্লুল হুদাহ ছাব্‌হি কাছিদাহ বোৱা’ত লিখিছে- “লওহে মাহফুজ ও কলমৰ জ্ঞানক হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জ্ঞানৰ ক্ৰিয়দাংশ এইবাবেই কোৱা হৈছে যে, হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জ্ঞানক বিভিন্ন শাখাত ভাগ কৰা যায়। যেনে তেওঁৰ জ্ঞান বস্তু বা বিষয়ক একক, সামগ্ৰিক সত্তা, মৌলিক সত্তা ও খোদাৰ পৰিচিতি, আনকি খোদাৰ সত্তাৰ গুণাৱলী সম্পৰ্কিত পৰিচিতিকো পৰিবেষ্টন কৰি আছে। সেইবাবে লওহ আৰু কলমৰ জ্ঞান হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান সমুদ্ৰৰ এটি খালৰ দৰে অথবা তেওঁ (স্বাঃ)ৰ জ্ঞানৰ এটি আঁখৰ সদৃশ মাত্ৰ।”

৭। হজবত মুজাদ্দিদে আলফিছনী (বহঃ)এ তেওঁৰ ‘মজুবা’ত’ গ্ৰন্থৰ ১ম খণ্ডৰ ৩১০ পৃঃত কৈছে- “যি জ্ঞান আল্লাহৰ বাবে বিশেষৰূপে নিদ্ধাৰিত, সেই জ্ঞান কেৱল বহুল সকলকহে জ্ঞাত কৰা হয়।”

৮। হজবত হাফিজ আহম ইবনে মুবাৰক (বহঃ)এ ‘হব্বীজ শ্বৰীফ’ৰ ২৭০ নং পৃঃত লিখিছে- “আমাৰ মতে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ আবশ্বৰ পৰা পাতালপুৰী লৈকে সমস্ত বিষয় সম্পৰ্কে অৱগত, ইয়াৰ ভিতৰত যি আছে, সেই সকলোৰে খবৰ ৰাখে।

৯। ‘কাছিদায়ে বুদা’ৰ সুপ্ৰসিদ্ধ লিখক হজবত ইমাম বুচিবী (বহঃ)এ তেওঁৰ এক কাছিদাত লিখিছে- “হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান-বিজ্ঞান সমগ্ৰ জগতক পৰিবেষ্টন কৰি আছে। তেওঁ (স্বাঃ) হৈছে এখন সাগৰ, যাক অন্যান্য পৰিবেষ্টনকাৰীয়েও পৰিবেষ্টিত কৰিব পৰা নাই।”

হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্‌মে গায়ব সম্পৰ্কত দেওবন্দী মূৰব্বী সকলৰ অভিমতঃ

১। দেওবন্দী সকলৰ পীৰ মুশ্বীদ, গুৰু, হজবত আলহাজ ইমদাদুল্লাহ মুহাজ্জীৰে মক্কী (বহঃ)এ তেওঁৰ গ্ৰন্থ ‘শ্বামায়েমে ইম্‌দাদিয়া’ৰ ১১০ পৃঃত কৈছে- “মানুহে কয় নবী ও ৱলী সকল অদৃশ্য জ্ঞানৰ অধিকাৰী নহয়। মই কওঁ সঠিক পথৰ পথিক সকলে যি ফালেই দৃষ্টি নিষ্ক্ষেপ কৰে, অদৃশ্য বিষয়াদি সম্পৰ্কে অবহিত হয়। (আনোৱাৰে গাইবিয়া, পৃঃ ২৫, জা-আল হাক্ক, ১ম খণ্ড, পৃঃ ১১৩)

২। দেওবন্দ মাদ্ৰাছাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ কাছিম নানখৰী চাহেবে তেওঁৰ গ্ৰন্থ ‘তাহজীকণ নাছ’ৰ ৪ পৃঃত লিখিছে- “পূৰ্বৱৰ্তী সকলৰ জ্ঞান এক ধৰণৰ আৰু পৰৱৰ্তী সকলৰ

১১

জ্ঞান ভিন্ন ধৰণৰ। কিন্তু সেই সকলো জ্ঞান আল্লাহৰ বচুল (স্বাঃ)ৰ মাজত পঞ্জীভূত কৰা হৈছে। সেয়েহে বচুল (স্বাঃ) হ'ল প্ৰত্যক্ষ জ্ঞানী।”

৩। দেওবন্দী জগতৰ হাকীমুল উম্মত মৌঃ আশ্ৰফ আলী থানবী চাহেবে কৈছে- “শ্বৰীঅ'তত বৰ্ণিত আছে যে, বচুল ও বলী সকল অদৃশ্য বিষয় ও ভৱিষ্যতৰ ঘটনাৱলীৰ খবৰ প্ৰদান কৰে। আল্লাহ তাআ'লাই যিহেতু গায়ব ও ভৱিষ্যতৰ বিষয়াদি জানে, সেয়েহে সকলোৱে তেওঁৰ জনা মতে, তেওঁৰ ইচ্ছানুসাৰে, তেওঁৰ উদ্যোগ গ্ৰহণৰ ফলত সংঘটিত হয়। গতিকে আল্লাহে যদি তেওঁৰ বচুল বা বলী সকলৰ মাজৰ পৰা যাক ইচ্ছা কৰে তেওঁক ইল্মে গায়ব বা ভৱিষ্যতৰ ঘটনাৱলীৰ খবৰ দিয়ে, তেন্তে প্ৰতিবন্ধকতা কিহৰ? যদিওবা আমি এই ধাৰণা পোষণ কৰো যে গায়বৰ বিষয় সমূহৰ কিবা এটা সত্ত্বাগতভাবে জনা মানৱ প্ৰকৃতিৰ সম্ভৱ নহয়, কিন্তু আল্লাহ তাআ'লাই যদি কাৰোবাক অৱগত কৰে, তেন্তে প্ৰতিবোধ কৰা কোন আছে? সেয়েহে সিহঁতে যি জানে, সেয়া আল্লাহ তাআ'লা কতক জনোৱাৰ ফলতহে আনক সংবাদ দিয়ে। তেওঁলোকৰ মাজত এনে কোনো নাই যি সত্ত্বাগত ইল্মে গায়বৰ দাবী কৰে। মুসাম্মদী শ্বৰীঅ'তত বান্দাৰ বাবে সত্ত্বাগত ইল্মে গায়বৰ দাবী কৰা সৰ্বোচ্চ পৰ্যাৱৰ নিবিদ্ধ বিষয়ৰ মাজত গণ্য হয় আনকি যিয়ে এনে দাবী কৰে, তাক 'কাফিৰ' বোলা হয়।” (আশ্ৰফ আলী থানবীৰ 'তক্বীমুল ইয়াকীন' গ্ৰন্থৰ ১৩৫ নং পৃঃ দ্ৰঃ, হিন্দুস্থান প্ৰিন্টিং প্ৰেছত মুদ্ৰিত)

৪। দেওবন্দী সকলৰ কুতুবুল আ'লম মৌঃ ৰচিদ আহমদ গংগুহী চাহেবে 'লতায়েফে ৰচিদীয়া'ৰ ২৭ পৃঃত লিখিছে- “নবী সকল সকলো সময়তে অদৃশ্য বিষয়াদি দৰ্শন কৰে, আল্লাহৰ সান্নিধ্যত উপস্থিতিৰ প্ৰতি সজাগ ও সচেতন থাকে।” (আনোৱাৰে গাইবিয়া, পৃঃ ৩২, জা-আল হাক্ক, ১ম খণ্ড, পৃঃ ১১৩) উপৰোক্ত উদ্ধৃতি সমূহৰ পৰা প্ৰমাণিত হ'ল যে দেওবন্দৰ প্ৰবীণ উ'লামা সকলেও হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইল্মে গায়বক বিনাদিধাই স্বীকাৰ কৰিছিল। অতি পৰিতাপৰ কথা মৌলৱী কাছিম চাহেবক অনুসৰণ কৰি নিজৰ নামৰ পিছত 'কাছিমী' উপাধি লিখা বৰ্তমান সময়ৰ দেওবন্দী মৌলৱী সকলে হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইল্মে গায়বক অস্বীকাৰ কৰি আহিছে। ইয়াৰ অন্ধ অনুকৰণ কৰি এ, নাদৱী চাহেবেও হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইল্মে গায়ব একমাত্ৰ বেবেলৱী ছুন্নী সকলৰ আকীদাহ বুলি তেওঁৰ 'জীৱন জ্যোতি'- ১৫ নং সংখ্যাত ঘোষণা কৰিছে। ই সমগ্ৰ ইছলামৰ বাবে দুভাগ্যজনক।

ইল্মে গায়বৰ সপক্ষে কেইটামান যুক্তিঃ

(১) আল্লাহ ৰাব্বুল আ'লামিনে দয়াৰ নবী বস্মতে আ'লম (স্বাঃ)ক 'নবী' বুলি সন্মানিত কৰিছে। কুৰআন কাৰীমত আছে- 'ইয়া আয়্যাহান নাবীউ'। 'নবী' শব্দৰ অৰ্থ হ'ল খবৰ দাতা। যদি খবৰ বুলিলে কেৱল দীনৰ খবৰেই হয়, তেনেহ'লে প্ৰতিজন মৌলৱী বা আ'লীমক নবী বুলিব লাগিব (নাউজুবিল্লাহ) কাৰণ তেওঁলোকে দীনৰ খবৰ দিয়ে। আনহাতে পাৰ্থিৱ ঘটনাৱলীৰ খবৰ বুলি ধৰি ল'লে প্ৰতিখন সংবাদ পত্ৰ, বেডিঅ', টি.ভি আদিও নবী হিচাপে পৰিগণিত হ'ব (নাউজুবিল্লাহ)। গতিকে মানিব লাগিব যে 'নবী' শব্দৰ মাজত অদৃশ্য

বিষয়াদিৰ খবৰাখবৰেই গুৰুত্বপূৰ্ণ। অৰ্থাৎ নবী সকল হ'ল আল্লাহ, ফৰিস্তা, আবধ, বেহেস্ত-দোজোখ ইত্যাদি সম্বন্ধে খবৰ দাতা য'ত তাৰবাতা, সংবাদ পত্ৰ আদি কোনো কামত নাহে, তাত কেৱল মাত্ৰ নবীৰ জ্ঞানেই কাৰ্যকৰী ভূমিকা পালন কৰে। ইয়াৰ পৰা বুজা যায় যে 'ইল্মে গায়ব' নবী শব্দৰ অৰ্ন্তভুক্ত বা অঙ্গীভূত।

(২) হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি ৰা ছাল্লাম হ'ল সৎপথ প্ৰদৰ্শনকাৰী আৰু শয়তান হ'ল পথভ্ৰষ্টকাৰী, শয়তান হ'ল মহামাৰীৰ দৰে আৰু হুজুৰ পাক (স্বাঃ) হ'ল চিকিৎসক স্বৰূপ। আল্লাহ তাআ'লাই শয়তানক পথভ্ৰষ্ট কৰাৰ সহায়ক হিচাপে ইমানে ব্যাপক ও সুদূৰ প্ৰসাৰী জ্ঞান দান কৰিছে যে পৃথিৱীৰ কোনেও তাৰ দৃষ্টিৰ অগোচৰ নহয়। তাৰ ওচৰত এই খবৰো আছে যে কাক ধোকা দিব পাৰিব, কাক নোৱাৰিব, যাক দিব পৰিব কি পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিব ইত্যাদিও জনা আছে। অনুৰূপ ভাৱে সি শ্বৰীঅ'তৰ প্ৰতিটো মাছাআলাহ জ্ঞাত, যাৰ বাবে নেক কামৰ পৰা মানুহক বিৰত ৰাখি বেয়া কামত লিপ্ত কৰাৰ পাৰে। পথভ্ৰষ্টকাৰী শয়তানক যেতিয়া ইমান ব্যাপক জ্ঞানদান কৰা হৈছে, তেন্তে সৎপথ প্ৰদৰ্শনকাৰী, অন্তৰৰ ডাক্তৰ স্বৰূপ হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ক ইয়াতকৈ অধিক জ্ঞান দিয়া হোৱা নাই জানো? হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ক ইয়াতকৈ অসংখ্য গুণ বেছি জ্ঞান দান কৰা হৈছে যাতে প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ অন্তৰত ব্যাধি নিৰ্ণয় কৰি চিকিৎসা কৰিব পাৰে। নহ'লে আল্লাহ পাকৰ ওপৰত এই আপত্তি উত্থাপন হ'ব যে তেওঁৰ চিৰশত্ৰু তথা পথভ্ৰষ্টকাৰী শয়তানক শক্তিশালী কৰিছে আৰু সৎ পথ প্ৰদৰ্শনকাৰী তেওঁৰ হবীৰ (বন্ধু) প্ৰিয়নবী হুজুৰ পাক (স্বাঃ)ক দুৰ্বল কৰিছে।

(৩) হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি ৰা ছাল্লাম হ'ল সমগ্ৰ সৃষ্টি জীৱৰে নবী। সেয়েহে তেওঁ (স্বাঃ) ফৰিস্তা সকলৰ নবী। উম্মততকৈ নবী (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান আপেক্ষাকৃত অধিক হোৱা নিঃসন্দেহে প্ৰয়োজন। সেয়েহে এইটো অনস্বীকাৰ্য্য যে হুজুৰ (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান ফৰিস্তাকুল তথা সমগ্ৰ সৃষ্টি জগততকৈ অধিক। ইয়াত সন্দেহৰ অৱকাশ নাই।

(৪) কেইবছৰমান উপযুক্ত শিক্ষক বা গুৰুৰ সান্নিধ্যত থাকিলে মানুহ জ্ঞানী হৈ যায়। হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি ৰা ছাল্লামএ জন্ম গ্ৰহণৰ আগতে কৌটি কৌটি বছৰ আল্লাহৰ মহান দৰবাৰত অৱস্থান কৰিছে। এনে ক্ষেত্ৰত হুজুৰ (স্বাঃ) পূৰ্ণ জ্ঞানী কিয় নহ'ব? 'তফ্ছীৰে ৰুহুল বয়ান'ৰ “লাকাদ জা-আকুম” আয়াতৰ ব্যাখ্যাত লিখা আছে- “হুজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি ৰা ছাল্লামক এদিনাখন জিৱাইল (আঃ)এ আৰজ কৰিলে যে এটা নক্ষত্ৰ ৭০ হাজাৰ বছৰ পিছে পিছে উদ্ভিত হয়। মই ইয়াক ৭২ হাজাৰ বাৰ আলোক উদ্ভাষিত দেখিছো। তেতিয়া হুজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মালে- “মইয়ে আছিলো সেই নক্ষত্ৰ।”

(৫) ছাত্ৰ বা শিষ্যৰ জ্ঞানৰ মাজত কেইবাটাও কাৰণত অ'পৈণতা থাকিব পাৰে। প্ৰথমে ছাত্ৰ অনুপযুক্ত হোৱা, যাৰ বাবে শিক্ষকৰ পৰা সম্পূৰ্ণ শিক্ষা লাভ কৰিব পৰা নাই। দ্বিতীয়তে শিক্ষক উপযুক্ত নহয় বা ছাত্ৰক পৰিপূৰ্ণ জ্ঞান দিব পৰা নাই। তৃতীয়তে শিক্ষক হয়তো কৃপণ, পূৰ্ণজ্ঞান সেই ছাত্ৰক দান কৰিব পৰা নাই বা তাতকৈ অধিক প্ৰিয় আন কোনো

ছাত্ৰ আছে, যাক সকলো জ্ঞান দান কৰিব বিচাৰিছে। চতুৰ্থতে যিখন কিতাপ পঢ়োৱা হৈছে সেইখন পূৰ্ণজ্ঞানেৰে ভৰপূৰ নহয় ইত্যাদি। কিন্তু ইয়াত শিক্ষক হ'ল স্বয়ং আল্লাহ পাক পৰৱৰদিগাৰ আ'লম, ছাত্ৰ হৈছে আল্লাহৰ সাবীৰ (স্বাঃ) আৰু শিকোৱা হৈছে জ্ঞান সমুদ্ৰ স্বৰূপ পূৰ্ণ কিতাপ 'আল্ কুৰ্আন'। এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল আল্লাহ কামিল শিক্ষক আৰু নবী (স্বাঃ) উপযুক্ত শিষ্য ও কুৰ্আনখন পূৰ্ণ কিতাপ নহয় নেকি? নে নবী (স্বাঃ)তকৈও আল্লাহৰ ওচৰত আন কোনোবা অধিক প্ৰিয় আছে? যিহেতু ইয়াৰ কোনো কাৰণেই বিদ্যামান নহয়, অৰ্থাৎ আল্লাহ তাআলা পৰিপূৰ্ণ জ্ঞান প্ৰদানকাৰী, নবী (স্বাঃ) পূৰ্ণ জ্ঞান গ্ৰহনকাৰী কুৰ্আন হ'ল এক পূৰ্ণ কিতাপ য'ত কোৱা হৈছে- "আব বাসমানু আল্লামাল কুৰ্আন" নবী হ'ল আল্লাহৰ দৰবাৰত আটাইতকৈ অধিক পছন্দনীয়, তেন্তে তেওঁ (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান কিয় অপূৰ্ণ হ'ব? ইয়াত সন্দেহ কৰা কুফ্ৰী নহয়নে? নাদৱী বা কোনো দেওবন্দীএ ইয়াৰ উত্তৰ দিবনে?

৬। আল্লাহ পাকে প্ৰত্যেক কথা লওহে মাহফুজত লিপিবদ্ধ কৰিলে? লিখাৰ প্ৰয়োজন হয় মনত ৰাখিবৰ বাবে, যাতে পাহৰি যোৱাৰ উপক্ৰম নহয় বা আনক জনাবলৈ। এই ক্ষেত্ৰত আল্লাহ যাল্লা শ্বানহ সম্পূৰ্ণ ৰূপে মুক্ত আৰু পবিত্ৰ। সেয়েহে আনৰ বাবেই লিখিছে। অন্যান্য সকলৰ মাজত নবী (স্বাঃ) হ'ল সৰ্বাধিক প্ৰিয়। সেয়েহে সেই লিখনীৰ পৰা হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ) নিঃসেন্দেহে অধিক উপকৃত হৈছে। অৰ্থাৎ লওহে মাহফুজৰ জ্ঞান তেওঁ (স্বাঃ) লাভ কৰিছে আৰু ই হ'ল ইল্মে গায়বৰ অৰ্ত্তভূক্ত।

৭। অদৃশ্য বিষয়বোৰৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক গায়ব বা অদৃশ্য হ'ল আল্লাহৰ সত্তা। হজ্ৰত মুছা (আঃ)এ যেতিয়া আল্লাহ পাকক দৰ্শনৰ কামনা কৰিছিল তেতিয়া আল্লাহ তাআ'লাই কৈছিল- "লান তাৰাউনী" অৰ্থাৎ- "তুমি মোক দৰ্শন কৰিব নোৱাৰা।" কিন্তু আমাৰ দয়াৰ নবী (স্বাঃ)এ মিঅ'ৰাজৰ ৰাতি আল্লাহ তাআ'লাক স্ব চকুৰে দৰ্শন কৰিছে। মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ 'মাছজিদ' অধ্যায়ত হজ্ৰত আব্দুৰ ৰহমান ইবনে আয়েছ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে যে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে- "মই আল্লাহ তাআ'লাক সুন্দৰতম আকৃতিত দেখিছো।" এতিয়া চাওঁক যি চকুৰ দ্বাৰা স্ৰষ্টাক দৰ্শন কৰিলে সেই চকুৰ আগত জানো কিবা গোপন থাকিব পাৰে।

দেওবন্দী সকলে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব (অদৃশ্য জ্ঞান)ৰ অস্বীকৃতিৰ সমৰ্থনত কেইটামান হাদীচৰ হাৱালা দিয়ে। ইয়াৰ উত্তৰ হ'ল- উক্ত হাদীচ কেইটাত হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ ক'তো এইবুলি কোৱা নাই যে "মোৰ ইল্মে গায়ব নাই" বা "মোক নিৰ্দিষ্ট বিষয়ৰ জ্ঞান দান কৰা হোৱা নাই।" কেৱল হাদীচ কেইটাৰ কোনোবাটোত আছে "আল্লাহ পাক সৰ্বাধিক জ্ঞাত।" কোনো ঠাইত আছে- "মই কি জানো?" আন কোনো ঠাইত আছে- কোনো এক নিৰ্দিষ্ট বিষয়ত হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ একো কোৱা নাই নাইবা আন কোনো ঠাইত আছে- হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কোনো ব্যক্তিক এই কথাটো সুধিছিল। এনে ধৰণৰ দুই এটা উক্তিৰ উদ্ধৃতি দি দেওবন্দী সকলে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়বৰ অস্বীকাৰ কৰি আহিছে। ইয়াৰ অন্ধ অনুকৰণ কৰি এ, নাদৱীএ তেওঁৰ 'জীৱন জ্যোতি- ১৫ নং'ত হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে

গায়বৰ তিব্ৰ বিবোধীতা কৰিছে।

এনে ধৰণৰ উক্তিৰ পৰা ইল্মে গায়বৰ অস্বীকৃতি নুবুজায়। কোনো কথা নোকোৱা, আনক প্ৰশ্ন কৰা বা আল্লাহেই অধিক জ্ঞাত কোৱাৰ মাজত অনেক কল্যাণময় উদ্দেশ্য নিহিত আছে। এনে কিছুমান বিষয় আছে যি আল্লাহ তাআ'লাই বান্দা সকলক ব্যক্ত কৰা নাই আনকি প্ৰশ্ন কৰাৰ পিছতো প্ৰত্যক্ষ ভাবে উত্তৰ নিদি গোপন ৰাখিছে। বুখাৰী শ্বৰীফত আছে- হজ্ৰত আবু হুৰাইৰাহ (ৰাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে- "আল্লাহৰ কিছু সংখ্যক ফৰিস্তাই জিক্ৰকাৰী সকলৰ মজলিছ বিচাৰি উলিয়াই নিজ পাখীৰ দ্বাৰা আবৃত কৰি লয় আৰু প্ৰথম আছমানলৈকে জমা হয়। আল্লাহ পাকে ফৰিস্তা সকলক প্ৰশ্ন কৰি কয়- "মোৰ বান্দা সকলে কি কৈ আছিল?" এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল আল্লাহ তাআ'লাও বান্দাৰ লগত নাথাকে নেকি। অথবা বান্দাৰ কাৰ্যকলাপ প্ৰত্যক্ষ নকৰে নেকি? আন কিছুমান বিষয় সম্পৰ্কত আল্লাহ বাবুল আ'লামিনে ফৰিস্তা সকলক প্ৰশ্ন কৰে, তেন্তে নাদৱী চাহেব বা দেওবন্দী সকলৰ মতে আল্লাহবো সেই বিষয়ত জ্ঞান নাই নেকি? এ, নাদৱী চাহেবে নিজৰ ৰায়ৰ ওপৰত গৌৰৱ কৰি লিখিছে- "আল্লাহৰ বাহিৰে কাৰো ইল্মে গায়ব নাই।" আকৌ সেই একেই পৃষ্ঠত লিখিছে- "আল্লাহে নবীজীক যি ইল্ম দান কৰিছে সি একেবাৰে অৰাক হ'বৰ কথা। আল্লাহে দিছে পাইছে, জনাইছে জানিছে। এই ইলিমক 'আট্‌য়া' কয়। আট্‌য়া মানে হ'ল খোদা প্ৰদত্ত।" (এ, নাদৱীৰ জীৱন জ্যোতি ১৫ নং, ৮ পৃঃ) আমি আহলে ছন্নত ৱাল জামাআ'ত ইয়াৰ ওপৰত একমত। ইয়াৰ ওপৰত অস্বীকাৰ কৰাৰ প্ৰশ্নই নাহে। দেওবন্দী আৰু আহলে ছন্নত ৱাল জামাআ'তৰ মাজত আচল মতবিবোধ ঈমান আৰু কুফৰৰ ওপৰত। এয়া কোনো ব্যক্তিগত মতবিবোধ নহয়। আহলে ছন্নত ৱাল জামাআ'তৰ মতে যিয়ে আল্লাহে দান কৰাৰ পিছতো হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ক ইল্মে গায়ব স্বীকাৰ নকৰিব সি নিশ্চিতভাৱে কাফিৰ আৰু দেওবন্দী সকলৰ মতে যিয়ে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ক ইল্মে গায়ব মানিব সি কাফিৰ। গতিকে ঈমান আৰু কুফৰৰ এখতেলাফ হ'ল। আহলে ছন্নত ৱাল জামাআ'তে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মক আল্লাহ প্ৰদত্ত বুলি বিশ্বাস কৰে এনে ক্ষেত্ৰত নাদৱীএ "ছন্নী দাবীদাৰ আলিমে কিতাপ অমান্য কৰি মুছলমানক দলদল কৰিছে" (এ, নাদৱীৰ জীৱন জ্যোতি ১৫ নং, ৮ পৃঃ) বুলি যি অভিযোগ আনিছে সেয়া গোকট মিছা আৰু এক গৰিহণাযোগ্য ষড়যন্ত্ৰ। এইখিনিতে দেওবন্দী মূৰব্বী সকলৰ হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইল্ম সম্পৰ্কত কেইটামান ভ্ৰান্ত আকীদাহ হুবহু উদ্ধৃত কৰা হৈছে— (১) "শ্বয়তান আৰু আজ্ৰাইল (আঃ)ৰ ইল্ম (জ্ঞান) হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)তকৈ বেছি।" (কিতাপ 'বাৰাহীনুল কাছীয়া' পৃঃ ৫১ মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ী)। (২) হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্ম (জ্ঞান)ৰ কি মৰ্যাদা আছে এই ধৰণৰ ইল্ম জায়েদ, উমৰ, বকৰ আনকি সৰু ল'ৰা, পাগল আৰু পশুবো আছে (কিতাপ 'হিফ্‌জুল ঈমান', পৃঃ ৭, লিখক- মৌঃ আশ্ৰফ আলী থানৱী)। এয়াই হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ প্ৰতি এওঁলোকৰ আকীদাহ। নবী (স্বাঃ)ৰ লগত বেআদবী কৰা ব্যক্তি সম্পৰ্কে ফিকাৰৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থ 'দুব্বোল মুখতাৰ'ৰ 'মুৰ্তাদিন' অধ্যায়ত আছে- "যি ব্যক্তি নবুৱতৰ মহান দৰবাৰৰ

লগত বেআদবী কৰিছে, কি কাফিৰ হ'ব আৰু তওবাব দ্বাৰাও তেওঁ কতল হোৱাৰ পৰা পৰিত্ৰাণ নেপায়।” (স্থানে সবিবুৰ বস্মান, পৃঃ- ১১৬) পবিত্ৰ কুৰআনত আছে- “কিন্তু সন্মানটো আল্লাহ ও তেওঁৰ বহুল আৰু মুমিন সকলৰ বাবে। কিন্তু মুনাফিক সকলে সেইটো নুবুজে।” (ছুৰা- মুনাফিকুন, ৰুকু-১, আয়াত-৪)

এ,নাদবী হ'ল এজন অহংকাৰী লোক আৰু নিজৰ ৰায়ৰ ওপৰত গৌৰৱ কৰা ব্যক্তি। উদাহৰণ স্বৰূপে তেওঁৰ যোৱা ০১/০৮/১৯৮৮ চনত প্ৰকাশিত 'অনৈক্যৰ হেতু আৰু ঈমানৰ সেতু' নামৰ কিতাপখনৰ হাদীচ কুৰআনৰ ভুল ব্যাখ্যা আঙুলিয়াই দি হজৰত মাওলানা মঃ মহিউদ্দিন আহমেদ বিজৰী চাহেবে 'ঈমানৰ প্ৰকৃত সেতু' নামেৰে এখনি কিতাপ প্ৰকাশ কৰে। কিন্তু নাদবীয়ে নিজৰ ভুল কোনো কাৰণতেই আজিলৈকে স্বীকাৰ নকৰিলে। উক্ত কিতাপৰ ১৫ পৃঃত নাদবীয়ে হজৰত ইবনে মচউদ (ৰাঃ)ক আশ্বাৰায়ে মোবাচ্ছাৰা বুলি কৈছে। আচলতে তেওঁ আশ্বাৰায়ে মোবাচ্ছাৰাৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয়। তেখেতক বদবী চাহাবা বুলি কোৱা হয়। মিশ্ৰকাত শ্বৰীফত উল্লেখ আছে- “যি ব্যক্তি নিজৰ ৰায়ৰ ওপৰত গৌৰৱবোধ কৰিব তাৰ বাবে হিদায়তৰ পথ ৰুদ্ধ কৰি দিয়া হ'ব।” নাদবী যদি প্ৰকৃত গৱেষক হ'লহেঁতেন তেন্তে ইল্মে গায়বৰ সপক্ষে থকা হাদীচবোৰো উল্লেখ কৰিলেহেঁতেন। কিন্তু নকৰাৰ কাৰণটো কি? এয়াই হ'ল নিজৰ ৰায়ৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব আৰু মুনাফিকী আচৰণ। তেওঁ ইল্মে গায়বৰ বিপক্ষে উল্লেখ কৰা কোনো এটা হাদীচৰে বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা নাই লগতে মুহাদ্দিচ সকলৰ ব্যাখ্যাও উল্লেখ নকৰি নিজৰ মতামতহে আগবঢ়াইছে। যি সমগ্ৰ ইছলাম সমাজৰ বাবে দুভাগ্যজনক। নাদবীৰ ভাষ্য অনুসৰি ইল্মে গায়বৰ সমৰ্থনকাৰী আহলে ছুনত ৰাল জামাআ'তৰ আ'লীম সকল হ'ল মুৰ্খ, দক্ষতাবিহীন, স্বার্থায়েষী ইত্যাদি। অৰ্থাৎ- কুৰআন হাদীচৰ জ্ঞান তেওঁলোকৰ নাই (নাউজুবিল্লাহ) সন্মানীয় পাঠক সকল আমি ওপৰত উল্লেখ কৰা ইমাম, ফকীহ, মুহাদ্দিচ, মুফাচ্চিৰীণ কিৰাম এই আটাইবোৰ উ'লামা কিৰামেই দক্ষতাবিহীন আছিলনে? আচলতে নাদবী চাহেব হ'ল সমাজত বিশৃঙ্খলতা লগাব বিচৰা এজন গোড়া পথভ্ৰষ্টকাৰী। এনে ফিত্নাকাৰী সশ্বন্ধে আল্লাহে কৈছে- “ফিত্না কৰাটো কতল কৰাতকৈ ডাঙৰ পাপ।” (পাৰা-২, ৰুকু-১১) গতিকে নাদবীএ উপৰোক্ত উ'লামা কিৰাম সকলক “মুছলমান সকলক দল দল কৰিছে” বুলি কোৱাৰ আগতে নিজৰ স্ব অধ্যয়নৰ গভীৰতা সম্পৰ্কে ভাবি চোৱা উচিত।

হজ্জুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব সম্পৰ্কত উত্থাপিত দেওবন্দী সকলৰ কেইটামান আপত্তিৰ প্ৰত্যুত্তৰঃ

১। নং আপত্তিঃ হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (ৰাঃ)ৰ ওপৰত জেনাহৰ অপবাদ দিয়া হৈছিল। কিন্তু আল্লাহৰ ৰহী নহা পৰ্য্যন্ত হজ্জুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইয়াক মিছা বুলি প্ৰকাশ কৰা নাছিল? তেওঁ (স্বাঃ) ইল্মে গায়ব জনা থাকিলে ইমান চিন্তিত হৈ আল্লাহৰ ৰহীলৈ অপেক্ষা কৰা বাহ্যিক দৃষ্টিত কোনো কাৰণ থাকিব নোৱাৰে, বুজা গ'ল তেওঁ(স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব নাছিল?

উঃ উক্ত হাদীচটো বুখাবী শ্বৰীফৰ ২য় খণ্ডৰ 'কিতাবুল মগাজি'ৰ 'হাদীচে ইফ্ক' অধ্যায়ত আছে। ইয়াৰ উত্তৰ কেইবা ধৰণে প্ৰদান কৰিব পাৰি। প্ৰথমে ইয়াত নোকোৱাটোহে প্ৰতীয়মান হৈছে, নজনাটো হোৱা নাই, নোকোৱাৰ দ্বাৰা নজনাটো প্ৰতীয়মান নহয়। দ্বিতীয়তে স্বয়ং আল্লাহ তাআ'লাইও বহুদিনলৈকে হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (ৰাঃ)ৰ নিম্নলুৰতা সম্পৰ্কীয় আয়াত নাজিল কৰা নাছিল। তেন্তে আল্লাহৰো এই বিষয়টো জনা নাছিল নেকি? তৃতীয়তে- বুখাবী শ্বৰীফৰ উক্ত হাদীচতে আছে- “মা আলিমতু ইয়া আহলি ইল্লা খায়ৰাণ” অৰ্থাৎ- “মই মোৰ সহধৰ্মিনীক নিম্নলুৰ চৰিত্ৰৰ অধিকাৰিণী বুলি জানো।” প্ৰমাণিত হ'ল যে বিষয়টো নবী (স্বাঃ)ৰ সম্পূৰ্ণ জ্ঞাত আছিল কিন্তু নিদ্ধাৰিত সময়ৰ আগতে তাক প্ৰকাশ কৰা নাই। দেওবন্দী সকলে হাদীচটোৰ শেষৰ অংশ দেখা নাপালে নেকি? চতুৰ্থতে- প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)এ বিষয়তা আৰু বহুদিনলৈ নীৰৱতা অৱলম্বণ কৰাৰ অজ্ঞানতা নহয়। যদি কোনো সন্মানীয় ও মৰ্যাদা সম্পন্ন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে মিছা অভিযোগ উত্থাপন কৰা হয় আৰু অভিযুক্ত ব্যক্তি নিজেই জানে যে সেই অভিযোগ ভিত্তিহীন তথাপিও তেওঁ নিজৰ মানহানিৰ আশংকাত চিন্তিত আৰু উদ্বিগ্ন হৈ থাকে। পঞ্চমতে যদি প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)এ ৰহীলৈ অপেক্ষা নকৰি লগে লগে হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (ৰাঃ) নিম্নকলংক হোৱাৰ কথা ঘোষণা কৰিলেহেঁতেন, তেন্তে মুনাফিক সকলে স্বজনপ্ৰীতি ও পক্ষপাতিত্বৰ আন এক অপবাদ দিলেহেঁতেন। আনহাতে ধৈৰ্যধাৰণৰ বাবে হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (ৰাঃ)এ যি স্বাৰাৰ লাভ কৰিছে তাৰ পৰাও বঞ্চিত হ'লহেঁতেন আৰু মামলা মুকদ্দমা তদন্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া ও বীতি-নীতি অজানা থাকিলেহেঁতেন। সেয়েহে প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)এ নোকোৱাৰ অন্তৰালত বহুতো হিকমত লুকাই আছে। ষষ্ঠতে- হজৰত আইশ্বা (ৰাঃ)ৰ নিম্নলুৰতাৰ কথা নবী (স্বাঃ)ৰ মুখেৰে প্ৰকাশ কৰিবলৈ নিদি আল্লাহ পাকে নিজে প্ৰকাশ কৰিছে ইয়াৰ দ্বাৰা হজৰত মা আইশ্বা (ৰাঃ)ৰ মৰ্যাদা যিদৰে বৃদ্ধি পাইছে, সেইদৰে নবী (স্বাঃ)এ পক্ষপাতিত্বৰ অভিযোগৰ পৰাও মুক্তি লাভ কৰিছে।

২। নং আপত্তিঃ হজ্জুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইল্মে গায়ব জনা থাকিলে তেওঁ (স্বাঃ)ক খাদ্যৰ লগত কেতিয়াও বিষ খুওৱাৰ নোৱাৰিলেহেঁতেন?

উঃ সেই সময়ত খাদ্যৰ লগত বিষ মিশ্ৰিত থকা বুলি নবী (স্বাঃ)ৰ জনা আছিল যে, আল্লাহৰ আদেশত তেওঁ (স্বাঃ)ৰ ওপৰত সেই বিষ কাৰ্য্যকৰী নহয়। লগতে এই কথাও জনা আছিল যে মহান আল্লাহৰ ইচ্ছা যে তেওঁ (স্বাঃ) বিষ মিশ্ৰিত খাদ্য ভক্ষণ কৰক, মৃত্যুৰ সময়ত সেই বিষয়ৰ প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশিত হওঁক ফলত শ্বাহাদত জনিত মৃত্যু হাচিল হওঁক। সেয়েহে আল্লাহৰ ইচ্ছাত সন্তুষ্ট থকাই আছিল তেওঁ (স্বাঃ)ৰ একমাত্ৰ কাম্য।

৩। নং আপত্তিঃ হজ্জুৰ পাক (স্বাঃ) যদি ইল্মে গায়বৰ অধিকাৰী আছিল তেন্তে ফাঁকি দি ৭০ জন চাহাবাক 'মাউনা' নামক স্থানত লৈ কুফাবাসী মুনাফিক সকলে নিৰ্মমভাৱে কিয় শ্বহীদ কৰিলে? তেওঁলোকক নবী (স্বাঃ)এ কিয় এই বিপদৰ মুখলৈ ঠেলি দিলে? গতিকে বুজা গ'ল হজ্জুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব নাছিল?

উঃ হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ জ্ঞাত আছিল যে 'বিবে মাউনা' বাসী সকল মুনাফিক আছিল আৰু এইটোও জনা আছিল যে সিহঁতে সেই ৭০ জন চাহাবা কিবাম (বাঃ)ক শ্বহীদ কৰিব। লগতে ইয়াকো জানিছিল যে, খোদাৰ ইচ্ছাও সেইটো আৰু সিহঁতৰ সময় ওচৰ চাপি আহিছে। তেওঁ (স্বাঃ) জানিছিল যে আল্লাহৰ ইচ্ছাৰ ওপৰত সন্তুষ্ট থকাই হ'ল বান্দাৰ কৰ্তব্য। হজ্ৰত ইব্রাহীম (আঃ)এ আল্লাহৰ ইচ্ছাত স্বীয় আদৰৰ পুত্ৰক কুববাণী কৰিবৰ বাবে ছুৰী লৈ প্রস্তুত হৈছিল এইটোও নিবীহ সন্তানৰ প্রতি জুলুম অত্যাচাৰ আছিলনে? কেতিয়াও নহয়, আনকি তেওঁ (স্বাঃ) খোদাপাকৰ ইচ্ছাৰ মাজতে নিজৰ ইচ্ছাক বিলীন কৰি দিছিল। প্রশ্ন হ'ল আল্লাহৰ নিশ্চয় জনা আছিল যে খাদ্যৰ লগত বিষ মিশ্ৰিত আছে, মাউনাবাসী মুনাফিক সকলে ৭০ জন চাহাবাক শ্বহীদ কৰিব। এই সময়ত আল্লাহ পাকে তৎক্ষণাত বহী নাজিল কৰি সেই আকস্মিক দুৰ্ঘটনাদ্বয়ৰ প্রতিবোধ কয় নকৰিলে? আল্লাহ বেখবৰ আছিল নেকি? নাউ'জুবিল্লাহ।

৪। নং আপত্তি : হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“মই নেজানো মোৰ লগত আৰু তোমালোকৰ লগত আল্লাহ তাআ'লাই কি কৰিব?” ইয়াৰ দ্বাৰা প্রমাণিত হ'ল যে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব নাছিল?

উঃ উক্ত হাদীচ বুখাৰী শ্বৰীফৰ ১ম খণ্ডৰ 'কিতাবুল জানায়েজ'ত হজ্ৰত উম্মুল আলা (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে। উক্ত হাদীচটোত হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্ম (জ্ঞান)ৰ অস্বীকৃতি প্রমাণিত হোৱা নাই। তেওঁ (স্বাঃ)ৰ লগত কেনে ধৰণৰ আচৰণ কৰা হ'ব সেই সম্পৰ্কে নবী (স্বাঃ) সম্পূৰ্ণ জ্ঞাত আছিল। পবিত্ৰ কুৰ্ব্বানৰ ছুৰা বনী ইস্ৰাইলত আল্লাহ তাআ'লাই কৈছে-“আৰু বাতি কিছু অংশ জাগ্ৰত থাকি তাহাজ্জুদ ক্বায়ম কৰক। এইটো আপোনাৰ বাবে অতিৰিক্ত। অতি সোনকালেই আপোনাৰ প্রভূ আপোনাক প্রতিষ্ঠিত কৰিব প্রশংসিত স্থানত।” (পাৰা-১৫, বকু- ৯, আয়াত-৭৯) উক্ত আয়াতটিত হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ দুটা বৈশিষ্ট্য বৰ্ণনা কৰা হৈছে তাৰে এটা পৃথিবীৰ আনটো হৈছে আখিৰাতৰ। পৃথিবীত তেওঁ (স্বাঃ)ৰ বিশেষত্ব হ'ল তাহাজ্জুদৰ নামাজ পঢ়া আৰু আখিৰাতত 'মাকামে মাস্মুদ' বা প্রশংসিত স্থানত উপনীত হোৱা। ই এনে এক পবিত্ৰ স্থান য'ত উপনীত হৈ হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ সকলোৰে বাবে 'শ্বাফায়তে কুব্বা' বা সুমহান শ্বাফায়ত সম্পন্ন কৰিব। পূৰ্বাপৰ সকলো উম্মতেই শ্বাফায়তৰ বাবে ব্যস্ত হৈ ঘূৰি থাকিব আৰু প্রতিজন নবী (আঃ)এ ক'ব-“ইজ্হাবু ইলা গাইবি” অৰ্থাৎ- অইন এজনৰ ওচৰলৈ যোৱা শেষত তেওঁলোকে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ক 'মাকামে মাস্মুদ'ত পাব। হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ উচ্চ মৰ্যাদা দেখি শত্ৰু-মিত্ৰ সকলোৱেই তেওঁ (স্বাঃ)ৰ প্রশংসা কৰিব। সেইবাবেই ইয়াক 'মাকামে মাস্মুদ' বা প্রশংসিত স্থান বোলা হয়।

মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ 'ফাজ্জাদিলে ছায়িয়দুল মুবছালিন' শীৰ্ষক অধ্যায়ত আছে যে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“মই আদম সন্তান সকলৰ চৰ্দাৰ, সেইদিনাখন প্রশংসাৰ বাণ্ডা (পতাকা) মোৰ হাততেই থাকিব। হজ্ৰত আদম (আঃ)ও সকলো আদম সন্তান মোৰ পতাকাৰ তলত অৱস্থান কৰিব।” তিব্বমিজী শ্বৰীফত আছে- হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“মোৰ বাবে আল্লাহৰ

ওচৰত 'বাসীলা' বিচৰা। চাহাবা সকলে আৰজ কৰিলে- হে আল্লাহৰ বচুল (স্বাঃ)! 'বাসীলা' কি? তেওঁ (স্বাঃ)এ ক'লে-“যান্নাতৰ মাজত সৰ্বোচ্চ পদমৰ্যাদা। এজন লোকৰ বাহিৰে আন কোনেও তাৰ অধিকাৰী হ'ব নোৱাৰে। আশা কৰো মইয়ে হ'ম সেই ব্যক্তি।” হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“মই বিচাৰৰ দিনা যান্নাতৰ দুৱাৰত উপস্থিত হৈ তাক খুলিব বিচাৰিলে প্ৰহৰীয়ে ক'ব, 'আপুনি কোন?' মই ক'ম মুসাম্মদ। সি ক'ব আপোনাৰ আগতে ইয়াক কোনো ব্যক্তিকে খুলি নিদিবলৈ মোৰ ওপৰত নিৰ্দেশ আছে। (মিশ্বকাত শ্বৰীফ)

হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে-“যান্নাতৰ পোচাকৰ পৰা মোক এটি পোচাক দান কৰা হ'ব। তাৰ পিছত মই আৰম্ভৰ সোঁফালে থিয় দিম। সৃষ্টিৰ ভিতৰত এনে কোনো নাথাকে যে মই ব্যতীত তাৰ অধিকাৰী হ'ব।” “কিয়ামতৰ দিনা মইয়ে সৰ্বপ্ৰথম ছিজদা কৰিবলৈ আদিষ্ট হ'ম আৰু মইয়ে মূৰ দাঙিবলৈ আদেশ পাম। তেতিয়া মোৰ সন্মুখত যি আছে সকলো দেখা পাম। সকলো মানুহৰ মাজৰ পৰা মই মোৰ উম্মত সকলক চিনি পাম, সিহঁতৰ এদল মোৰ পিছত, এদল মোৰ সোঁফালে ও বাওঁফালে থাকিব।” আৰু হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে-“যেতিয়া মানৱ সকলক পুনৰুত্থান কৰিব মইয়ে প্ৰথম বাহিৰ হ'ম। যেতিয়া সিহঁতে তিনিবিধকৈ যাব মইয়ে সিহঁতৰ নেতা হ'ম। যেতিয়া সিহঁতে নিৰৱে থাকিব মইয়ে সিহঁতৰ মুখপাত্ৰ হ'ম। যেতিয়া সিহঁতে আবদ্ধ হৈ থাকিব মইয়ে সিহঁতৰ বাবে শ্বাফায়ত কৰিম। যেতিয়া সিহঁত হতাশ হ'ব মইয়ে সিহঁতক সু-সংবাদ দিম। সন্মান ও কুঞ্জী মোৰ হাততে থাকিব। প্রশংসাৰ পতাকা মোৰ হাততে থাকিব। মোৰ প্ৰভূৰ ওচৰত আদম সন্তান সকলৰ মাজত মইয়ে বহু সন্মানিত হ'ম। মোৰ চাৰিওফালে এহেজাৰ চাকৰ-নাকৰ থাকিব। সিহঁতে যেন গুপ্ত মুক্তা ও বিক্ষিপ্ত মণি।” (তিব্বমিজী শ্বৰীফ)

হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে-“মই পয়গাম্বৰ সকলৰ নেতা, কিন্তু ইয়াৰ বাবে মোৰ কোনো গৰিমা নাই, মই নবী সকলৰ আগমনৰ সমাপ্ত ঘোষণাকাৰী কিন্তু ইয়াৰ বাবে মোৰ কোনো অহংকাৰ নাই, আৰু শেষ বিচাৰৰ দিনা মইয়ে প্ৰথম প্ৰাৰ্থনাকাৰী ও মোৰ প্ৰাৰ্থনা গৃহীত হ'ব, কিন্তু ইয়াৰ বাবে মোৰ কোনো আত্ম-গৌৰৱ নাই।” (স্বসীস বুখাৰী, আলহাজ্জ আন্দুৰ বহমান খাঁৰ তৰ্জমা, পৃঃ নং- ২৪৯, জগতগুৰু মুসাম্মদ (স্বাঃ), পৃঃ নং-১৩)

পবিত্ৰ কুৰ্ব্বানৰ ছুৰা কলমৰ ৩নং আয়াতত আছে-“ আপোনাৰ বাবে অৱশ্যেই আছে অশেষ পুৰস্কাৰ।” ছুৰা দোহাব ৪নং আয়াতত আছে-“আৰু নিঃসন্দেহে বৰ্তমানতকৈ পৰৱৰ্তী জীৱন আপোনাৰ বাবে অধিক ভাল হ'ব।” প্রমাণিত হ'ল যে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ লগত আল্লাহ তাবাকক তাআ'লাই কেনে ব্যৱহাৰ কৰিব সেয়া প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)এ নিশ্চয় জানিছিল। সেয়েহে দেওবন্দী সকলে নবী (স্বাঃ)ৰ লগত আল্লাহে কেনে ব্যৱহাৰ কৰিব তাক তেখেত (স্বাঃ)এ নজনা বুলি অপবাদ দিয়াটো কুফৰী নহয়নে?

৫। নং আপত্তি : এবাৰ হজ্ৰত আইশ্বা স্খিদীকা (বাঃ)ৰ হাৰ হেৰাইছিল আৰু বিভিন্ন ঠাইত অনুসন্ধান কৰিও পোৱা নগ'ল। বহু দিন পিছতহে ইয়াক পোৱা গৈছিল। যদি নবী

(স্বাঃ)এ ইল্মে গায়ব জানিলেহেঁতেন তেনেহ'লে ইমানদিন অনুসন্ধান কৰিব নালাগিলেহেঁতেন ?

উঃ উক্ত হাদীচটোৰ পৰা নবী পাক(স্বাঃ)এ কথাষাৰ নোকোৱাটোহে বুজা যায়, নজনাটো প্ৰমাণিত হোৱা নাই আৰু নোকোৱাৰ অন্তৰালত অনেক হিক্মত লুকাই আছে। চাহাবা কিবাম (বাঃ) সকলৰ কিছুমানে চন্দ্ৰৰ হাস-বৃদ্ধিৰ কাৰণ জানিব বিচাৰিছিল, কিন্তু আল্লাহ বাবুল আ'লামিনে প্ৰকাশ কৰা নাছিল। তেওঁ আল্লাহ তাআ'লাও সেইটো জনা নাছিলনে ? আল্লাহৰ ইচ্ছা আছিল যে হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (বাঃ)ৰ হাৰ হেৰুৱাই যাওঁক, মুছলমান সকলে সেইটো অনুসন্ধান কৰোতে জহৰৰ নামাজৰ সময় হওঁক, পানী নেপাই হজুৰ পাক(স্বাঃ)এ ব ওচৰত আৰজ কৰক যে সিহঁতে কি কৰিব। এই প্ৰসঙ্গতে আয়াতে তায়াম্মুম নাজিল হৈ হজৰত আইশ্বা স্খিদীকা (বাঃ)ৰ মৰ্যাদা আৰু অধিক বিকশিত হওঁক।

হজৰত উমৰ ফাৰুক (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“আল্লাহ তাআ'লাই মোৰ সম্মুখত সমগ্ৰ পৃথিৱীখনকে তুলি ধৰিছে। তেতিয়া মই এই পৃথিৱী আৰু ইয়াত কিয়ামত পৰ্য্যন্ত যি সংঘটিত হ'ব তাক এনেদৰে দেখিছো, যিদৰে মই মোৰ হাতখনক দেখা পাইছো।” (হজৰত আ'ল্লামা জুবকানী (বহঃ)ৰ ‘শ্বৰহে মাওৱাহিবে লা দুনিয়া)

পবিত্ৰ মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ ‘মাছাজিদ’ অধ্যায়ত হজৰত আব্দুৰ বহমান ইবনে আয়েছ (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“মই আল্লাহ তাআ'লাক সুন্দৰতম আকৃতিত দেখিছো। স্বীয় কুদৰতৰ হাতখন মোৰ বুকুৰ ওপৰত স্থাপন কৰিলে, যাৰ শীতলতা মই নিজ বক্ষস্থলত অনুভৱ কৰিলো। ফলত আছমান-জমিনৰ সকলো বস্তু সম্পৰ্কে অৱগত হৈছে।” আৰু আছে-“নভোমণ্ডল ও ভূমণ্ডলৰ প্ৰত্যেক বিষয় মোৰ সম্মুখত প্ৰকাশিত হ'ল আৰু মই ইয়াৰ সমস্ত তত্ত্বজ্ঞান লাভ কৰিলো।” অতি পবিত্ৰতাৰ কথা যি পবিত্ৰ নয়ন যুগলে কিয়ামত পৰ্য্যন্ত সকলো বস্তু ও অৱস্থা অৱলোকন কৰিছে, আল্লাহৰ পবিত্ৰ জাত দৰ্শন কৰিছে, যান্নাত-দোজোখ, ফৰিস্তা আদি অৱলোকন কৰিছে, সেই নয়নৰ পৰা উটৰ তলত থকা হাৰ কেনেকৈ গোপন থাকিব পাৰে।

৬। নং আপত্তিঃ মদিনাবাসী আনচাৰ বিলাকে ফল বেছি পাবৰ নিমিত্তে মতা গছৰ শাখা আনি মাইকী গছত লগাইছিল। হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ তেওঁলোকক উক্ত কামৰ পৰা নিষেধ কৰিলে, আনচাৰ সকলে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ আদেশ মানি সেই কাম এৰি পেলালে, কিন্তু সময়ত কম ফল পোৱাৰ অভিযোগ কৰি হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ খিদমতত আহি গ'ল তেতিয়া হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ফৰ্মালে-“আনতুম আলামু বিউমূৰে দুনীয়াকুম” অৰ্থাৎ তোমালোকে সাংসাৰিক কামবোৰৰ সন্মুখে জানা। ইয়াৰ দ্বাৰা বুজা গ'ল যে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব অৱগত নাছিল ?

উঃ ইয়াৰ উত্তৰ দুই ধৰণে প্ৰদান কৰিব পাৰি। প্ৰথম উক্ত হাদীচত ইল্মে গায়ব বুজোৱা হোৱা নাই কাৰণ হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে-“তোমালোকৰ পাৰ্থিৱ কাজ-কৰ্মৰ বিষয়ে অধিক জ্ঞাত। পাৰ্থিৱ কাজ-কৰ্ম, খেতি-বাতি কৰা আদিৰ জ্ঞান ইল্মে গায়ব বা অদৃশ্য জ্ঞান

নহয়, ই হ'ল ইন্দ্ৰিয়লব্ধ জ্ঞান। দ্বিতীয়তে হজুৰ পাক (স্বাঃ)কতৃক-“তোমালোকে সাংসাৰিক কামবোৰৰ সন্মুখে অধিক জ্ঞাত” কোৱাৰ মাজত তেখেত (স্বাঃ)ৰ বিৰক্তি বা অসন্তোষহে প্ৰকাশ পাইছে। তেওঁ (স্বাঃ)এ ক'ব বিচাৰিছে যে তোমালোকে যিহেতু ধৈৰ্য্যধাৰণ কৰা নাই, সেয়ে তোমালোকেই তোমালোকৰ বিষয়ে ভালদৰে জানা। যেনে আমি কাৰোবাক কিবা কথা ক'লে তেনে ব্যক্তি দোখোৰ-মোখোৰ কৰি থাকিলে কওঁ যে ইমান চিন্তা কৰিছা যেতিয়া, তোমাৰ বিষয়টো তুমিয়ে ভালদৰে জানা, কি কৰিবা। এনে উক্তিৰ লক্ষ্যার্থ জ্ঞানৰ অস্বীকৃতি নহয়।

বিখ্যাত হাদীচ বিশাৰদ ও ভাষ্যকাৰ হজৰত মোল্লা আ'লী কাবী (বহঃ)এ ‘শ্বৰহে শ্বিফা’ৰ ‘মুঅ'জিজাত’ শীৰ্ষক অধ্যায়ত লিখিছে-“আল্লাহ তাআ'লাই হজুৰ পাক (স্বাঃ)ক দুনিয়াৰ সকলো কল্যাণময় বিষয় সম্পৰ্কে অবহিত কৰিবৰ বাবে মনোনীত কৰিছে। এই লৈ এতিয়া আপত্তি হৈছে যে তেওঁ (স্বাঃ) যেতিয়া আনচাৰ সকলৰ বৃক্ষবাজিত তালকীহ কৰা চাই কৈছিল যে সেই অভ্যাস পৰিত্যাগ কৰাই তোমালোকৰ বাবে মঙ্গলজনক। সেয়ে সিহঁতে এই প্ৰথা এৰি দিলে। কিন্তু ইয়াৰ দ্বাৰা কোনো লাভ নহ'ল বা ফলন কম হ'ল। তেতিয়াই সিহঁতৰ অভিযোগৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত হজুৰ পাক (স্বাঃ) কৈছিল-“তোমালোকৰ সাংসাৰিক ক্ষেত্ৰত তোমালোকেই ভাল জানা।” শ্বাইখ ছিন্নোছী (বহঃ)এ কৈছে-“তেওঁ (স্বাঃ)এ বিচাৰিছিল যে সিহঁতৰ চিৰাচৰিত অভ্যাসৰ বিপৰীত কাৰ্য্য কৰি সিহঁতে নিৰ্ভৰশীলতাৰ তোৰণদ্বাৰত উপনীত হওঁক। সেয়েহে তেওঁ (স্বাঃ) কৈছিল-“তোমালোকেই অধিক জ্ঞাত।” যদি সিহঁতে এইটো মানি ল'লেহেঁতেন আৰু দুই এক বছৰ ক্ষতি স্বীকাৰ কৰিলেহেঁতেন, তেন্তে এই অহেতুক পৰিশ্ৰমৰ পৰা বক্ষা পালেহেঁতেন।”

হজৰত মোল্লা আ'লী কাবী (বহঃ)এ ‘শ্বৰহে শ্বিফা’ৰ ২য় খণ্ডৰ ২৩৮ পৃঃত উল্লেখ কৰিছে-“যদি সিহঁতে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কথাত অটল হৈ থাকিলেহেঁতেন, তেন্তে সেই নিয়ত (উৎপাদনত) অনেক দুৰলৈ আওৱাই গ'লেহেঁতেন আৰু সিহঁতৰ এই ‘তালকীহ’ৰ কষ্টও দুৰীভূত হৈ গ'লেহেঁতেন।” গতিকে এয়া ইল্মে গায়ব নজনাৰ দলিল হ'ব নোৱাৰে। ওপৰোক্ত কুৰআন পাকৰ ইবাৰত, হাদীচ শ্বৰীফ আৰু ফুকাহা কিবামৰ দলিলৰ পৰা স্পষ্টভাৱে প্ৰমাণিত হ'ল যে দয়াৰ নবী বস্মতে আ'লম (স্বাঃ)আল্লাহ প্ৰদত্ত ইল্মে গায়ব (অদৃশ্য জ্ঞান)ৰ অধিকাৰী আছিল।

ওপৰোক্ত তথ্য আৰু দলিলৰ পৰা স্পষ্ট হৈ পৰে যে হজুৰ নবী কৰীম (স্বাঃ)ৰ ইল্মে গায়ব থকাটো নাদৰীএ কোৱাৰ দৰে কোনো বেবেলৰী (ছুলী)ৰ উদ্ভাৱিত নহয় ই সম্পূৰ্ণ কুৰআন, হাদীচ তথা ফুকাহা কিবামৰ দলিলৰ পৰা অহা। এ, নাদৰীএ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্ৰ ইল্মে গায়বৰ ওপৰত তেওঁৰ ‘জীৱন জ্যোতি-১৫ নং’ত যিখিনি মন্তব্য কৰিছে সেই মন্তব্যটো তেনেই তুলুঙা। ইল্মে গায়ব বিষয়টো তেওঁ (নাদৰী) ভবাৰ দৰে ইমান পাতল আৰু সীমিত নহয়। ই এটা গভীৰ বিষয়। এই সম্পৰ্কত অধিক গৱেষণাৰ প্ৰয়োজন আছে। তেওঁ কোৱাৰ দৰে এটা ব্যক্তিগত মন্তব্য কৰিয়েই এই বিষয়টো সামৰিব পৰা নাযায়। আমি নাদৰী

চাহেবক প্ৰত্যাখ্যান জনালো ইল্‌মে গায়ব সম্পৰ্কত কুব্‌আনি পাক ও হাদীচ শ্বৰীফৰ দ্বাৰা দলিল সহ হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্‌মে গায়ব নাই বুলি প্ৰমাণ কৰক। তেখেত(স্বাঃ)এ কি কি বিষয়ত সজ্ঞাত নাছিল তাৰ সম্পূৰ্ণ তালিকা (List) তেওঁ প্ৰকাশ কৰক। উল্লেখ্য যে নাদৱী তথা সমস্ত দেও বন্দী পত্নী সকলে হজ্ৰুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্‌মে গায়ব নাই বুলি চিঞৰি আছে। কিন্তু আশ্চৰ্য্যৰ বিষয় যে তেওঁলোকৰ মূৰব্বী তথা হোতা সকলৰ ইল্‌মে গায়ব তথা হাজিৰ নাজিৰ গুণ থকাটো সম্পূৰ্ণ ৰূপে বিশ্বাস কৰে। তাৰ কেইটামান জ্বলন্ত উদাহৰণ তেওঁলোকৰ কিতাপৰ পৰা হুবহু উদ্ধৃত কৰা হৈছে—

(১) এবাৰ দেওবন্দ মাদ্ৰাছাত আ'লীম সকলৰ মাজত কাছিমী হৈছিল। তাত মৌঃ মাহমুদুল হাচান শ্বৰীফ হৈছিল। এই সময়ত মৌঃ বফিউদ্দিনে মৌঃ মাহমুদুল হাচানক নিজৰ কোঠালৈ মাতি ক'লে—“এই মাত্ৰ কাছিম নানথৰী সোঁশৰীবে মোৰ ওচৰত উপস্থিত হৈছে। মৃত্যুৰ পিছত তেওঁ এইদৰে সোঁশৰীবে মোৰ সম্মুখত উপস্থিত হোৱাত মই ভয়ত আঁতুৰ হৈছিলো। তেওঁ কৈছিল—“মাহমুদুল হাচানক কৈ দিয়া যে তেওঁ যেন এই বীবাদত অংশ গ্ৰহণ নকৰে। তাৰ পিছত মাহমুদুল হাচানে ক'লে—“মই আপোনাৰ ওচৰত তৌবাহ কৰিছোঁ ভৱিষ্যতে মই এই বীবাদত নোসোমাও।” (আব্ৰাহে ছালাছা-২৪২ পৃঃ) ইয়াত দেখা যায় যে কাছিম নানথৰী (দেওবন্দ মাদ্ৰাছাৰ প্ৰতিষ্ঠাতা) মৃত্যুৰ পিছতো কবৰত থাকি ইল্‌মে গায়বৰ জৰিয়তে দেওবন্দ মাদ্ৰাছাৰ কাছিমীৰ কথা গম পাই লগে লগে সোঁশৰীবে উপস্থিত হৈছিল। নাউ'জুবিল্লাহ। কাছিম নানথৰী সম্পৰ্কত দেওবন্দী সকলৰ আকীদা-কাছিম নানথৰী এজন ফৰিষ্টা আছিল। (আব্ৰাহে চালাচা, ১৮৩ পৃষ্ঠা)। তেওঁ যেন আল্লাহৰ কোলাত বহি আছে। (মুবাচ্চাৰাতে দাবুল উ'লুম দেওবন্দ, পৃষ্ঠা ৬৩, ছাৱানিহে কাছিমী, পৃঃ ১৩১/১৩২)। তেওঁ এজন প্ৰকৃত নবীৰ কবৰত আছে। (মুবাচ্চাৰাতে দাবুল উ'লুম দেওবন্দ, পৃষ্ঠা ৭০)।

(২) মৌঃ কাছিম নানথৰীক কৈছে—“স্বাহ আব্দুৰ বহিন্ বিলায়তীৰ এজন মূৰীদ আছিল। তেওঁৰ নাম আব্দুল্লাহ খাঁ। তেওঁৰ ওচৰত যদি কোনোৱাই গৰ্ভৱতী মহিলাৰ কাৰণে তাবীজ নিবলৈ আহিছিল তেওঁ লগে লগে মন্তব্য কৰিছিল ল'ৰা হ'বনে ছোৱালী হ'ব আৰু সেয়াই হৈছিল।” মৌঃ কাছিম নানথৰী হজ্ৰু কৰিব যোৱাৰ আগতে আব্দুল্লাহ খাঁ ৰাজপুতৰ ওচৰলৈ গৈ দুআ' বিচাৰিছিল তেতিয়া তেওঁ এইবুলি কৈছিল—“ভাই! মই তোমাৰ কাৰণে কি দুআ' কৰিম মই দেখিবলৈ পাইছোঁ যে তুমি দুই জাহানৰ বাদশ্বাহ ৰছুলুল্লাহ (স্বাঃ)ৰ ওচৰত বুখাবী শ্বৰীফ পাঠ কৰি আছা।” (আব্ৰাহে ছালাছা, পৃঃ ১৬৩, ২৫৪)।

(৩) (ক) এদিন এজন মানুহে হাদিয়া হিচাপে মৌঃ আশ্ৰফ আলীক অলপ ওড় আনি দিছিল, কিন্তু তেওঁ গ্ৰহণ নকৰিলে, পাছত তত্ৰ লৈ জনা গ'ল যে সেয়া জাকাতৰ ওড় আছিল। (খ) কোনোবা ভক্তই কিবা অসুখ-বিসুখৰ নিৰাময়ৰ বাবে দুআ' বিচাৰি তেওঁলৈ পত্ৰ লিখিলে লগে লগে আৰোগ্য হৈছিল। (গ) আশ্ৰফ আলী থানৱীৰ এজন খলিফাই কৈছে—“এবাৰ মই আলিগড়ৰ এখন শিল্প প্ৰদৰ্শনীত দোকান দিছিলো। মগ্‌বিবৰ পিছত হঠাৎ এখন

২২

দোকানত জুই লাগিল। মই মোৰ বস্ত্ৰবোৰ সামৰাত ভাগৰি পৰিছিলো। হঠাৎ দেখিলো হজ্ৰত থানৱী চাহেবে মোৰ বস্ত্ৰবোৰ সামৰাত মোক সহায় কৰি আছে। পাছত জানিব পাৰিলোঁ যে হজ্ৰত থানৱী সেই সময়ত থানভুনতে আছিল।” এয়া কি হাজিৰ নাজিৰৰ উদাহৰণ নহয়? এয়া তেওঁ গায়েবী খবৰ পায় উপস্থিত হোৱা নাই? আনহাতে আশ্ৰফ আলী থানৱীৰ জন্মৰ আগতেই মাক গৰ্ভৱতী হৈ থাকোতে গোলাম মুৰ্তজা পানীপতিয়ে ভৱিষ্যত বাণী কৰিছিল—“এওঁৰ গৰ্ভত দুটি শিশুৰ জন্ম হ'ব। দুয়োটি জীৱিত থাকিব। এটিৰ নাম আশ্ৰফ আলী আৰু আনটিৰ নাম আকবৰ আলী বাখিবা।” এয়া ইল্‌মে গায়ব নহয়নে? আশ্ৰফ আলী বাল্যকালত যেতিয়া বাহিবলৈ ওলাই গৈছিল, তেতিয়া আকাশৰ ডাৱঁৰে তেওঁক ছাঁ দি ধৰিছিল। (অসমীয়া বেহেস্তী জেওব, পৃঃ ১৩, ২, ৫ প্ৰকাশক-মৰ্কজুল মা'আবিফ হোজাই)

(৪) 'দাবুল উ'লুম বাশকান্দি' মাদ্ৰাছাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ আহমদ আলীএ এদিনাখন দিল্লীৰ পৰা ট্ৰেইনেৰে আহি থকা অৱস্থাত তেওঁলোকৰ ডবাটোত তিবোতা এজনী আৰু ১০ বছৰীয়া ছোৱালী এজনী উঠিল। কিছু সময় পিছত মৌঃ আহমদ আলীয়ে তীক্ষ্ণ দৃষ্টিৰে চাব ধৰিলে কিছু সময় পিছত তিবোতাজনী সেই ডবাটোৰ পৰা নামি গ'ল। তাৰ পিছত আহমদ আলীয়ে তেওঁৰ সংগী সকলক কলে—“দেখচায় এ বেতি জিন্দা আছে না মাৰা গেল।” তেওঁ গৈ দেখিলে যে তিবোতাজনীৰ ইতিমধ্যে মৃত্যু হৈছে। আহমদ আলীয়ে কলে—“বহু সময়ৰ আগৰ পৰাই আজাইল (আঃ)এ তিবোতাজনীৰ ৰহু কবজ কৰিবলৈ আহিছিল কিন্তু মানুহজনী আমাৰ ডবাৰ ভিতৰত মৃত্যুবৰণ কৰিলে আমাৰ বদনাম হ'ব বুলি মই আজাইল (আঃ)ৰ হাতৰ ফালে একেথৰে চাই আছিলো আৰু আল্লাহৰ ওচৰত দুআ' কৰি আছিলো।” (শ্বেখ মৌঃ চাইদুৰ বহমানৰ 'বেহেস্ত আৰু দোজোখ নামা, পৃঃ ৭১-৭২)

এইবিলাক কথাই প্ৰমাণ কৰে যে ওপৰত উল্লেখ কৰা ব্যক্তি সকলৰ অদৃশ্য জ্ঞান আছিল। এই জ্ঞানটো নবী কবীম স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লামৰ কিমান বাঢ়ি যাব চিন্তা কৰক।

আল্লাহ পাকে আমাৰ ভুল-চুক মাফ কৰক।

সহায়ক গ্ৰন্থঃ 'কান্‌জুল ঈমান শ্বৰীফ', 'জা-আল হাক্ক', 'আনোৱাৰুল হাদীচ', 'বাহাবে শ্বৰীঅ'ত', 'ফত্ৰায়ে বিজৰীয়া', 'মাদাৰিজুন্নুৰাত', 'জজ্বুল কুলুব', 'ছীৰাতে মুস্তাফা', 'আকীদা ইল্‌মে গায়ব দলিল কী বৌশ্বনী মে'।

(যোৱা ২, ৯, ১৬, ২৩ আৰু ৩০ নৱেম্বৰ, ২০১২ তাৰিখৰ 'দৈনিক অগ্ৰদূত'ত প্ৰকাশিত)

বিঃদ্রঃ ইয়াত উল্লেখ কৰা 'মুসাম্মদ', 'বস্মত', 'মাস্মুদ', 'কুব্‌আন', 'ফৰিষ্টা', 'দুআ', 'সাবীব' আদি প্ৰকৃত আৰবী উচ্চাৰণ ভঙ্গীত লিখিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। আৰু (স্বাঃ) লিখা ঠাইত স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি বা ছাল্লাম, (বাঃ)ৰ ঠাইত বাহি য়াল্লাহু আ'নহু, (বহঃ)ৰ ঠাইত বাস্মাতুল্লাহি আ'লাইহ পঢ়িবৰ বাবে অনুৰোধ থাকিল।

২৩

দেওবন্দী আকীদাহ

১। আল্লাহ পাকে মিছা ক'ব পাৰে। (মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ীৰ 'বাৰাহিনুল কাহীয়া ও মৌঃ মাহমুদুল হাচানব 'জাদুল মকিল, মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীৰ 'ফাতাৱায়ে বচিদীয়া, ১ম খণ্ড, পৃঃ ১৯)

২। আল্লাহ পাকক স্থান, কাল গঠন ও আকৃতিৰ পৰা পবিত্ৰ বুলি ভবা বিদ্আত। (মৌঃ ইছমাঈল দেহলৱীৰ 'ইজাহুল হক' দ্ৰঃ)

৩। "বান্দা সকলৰ কাৰ্যসমূহৰ ক্ষেত্ৰত আল্লাহ তাআলাই আগৰে পৰা অৱগত নহয় যেতিয়া কোনো বান্দাই ভাল বা বেয়া কাম কৰে তেতিয়াহে তেওঁ জ্ঞাত হয়।" (মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীৰ শিষ্য মৌঃ হুছেইন আলীৰ 'বালাগাতুল জীবাণ' নামৰ গ্ৰন্থৰ ৫৭ পৃঃ)

৪। "হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ তুলনা ও দৃষ্টান্ত সত্ত্বে।" অৰ্থাৎ হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ দৰে মানুহ হ'ব পাৰে। (মৌঃ ইছমাঈল দেহলৱীৰ 'একবজাহ'ৰ ১৪৪ পৃঃ)

৫। "হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ক ভাই বোলা জায়েজ, কিয়নো তেখেতো এজন মানুহ। (মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ীৰ 'বাৰাহিনুল কাহীয়া ও মৌঃ ইছমাঈল দেহলৱীৰ তাক্বিয়াতুল ঈমান দ্ৰঃ)

৬। "হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)এ দেওবন্দ মাদ্ৰাছাৰ পৰা উৰ্দু শিক্ষা লাভ কৰিছে।" (মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ীৰ 'বাৰাহিনুল কাহীয়া'ৰ ২৬ পৃঃ দ্ৰঃ)

ইছলামী আকীদাহ

১। মিছা কোৱা ইত্যাদিৰ পৰা আল্লাহ পাক সম্পূৰ্ণৰূপে পাক আৰু পবিত্ৰ। আল্লাহে মিছা ক'ব পাৰে বুলি কোৱাটো ধৰ্মহীনতাৰ পৰিচয়।

২। আল্লাহ পাক স্থান, কাল, গঠন, আকৃতিৰ পৰা পবিত্ৰ। তেওঁ কোনো ঠাই বা সময়ৰ লগত আবদ্ধ নহয়।

৩। আল্লাহ পাক আলিমুল গায়ব (সৰ্ববিষয়জ্ঞাত)। ইল্মে গায়ব আল্লাহৰ বাবুল ইব্বাতৰ বৈশিষ্ট্য। ইয়াত সন্দেহ কৰা সম্পূৰ্ণ কুফ্ৰী।

৪। আল্লাহ তাআলা অতুলনীয় সৃষ্টিকৰ্তা আৰু তেওঁৰ মাস্বুব (স্বাঃ) অতুলনীয় বশ্বৰ। তেওঁ (স্বাঃ) সমস্ত জগতৰ বাবে বসুমত আৰু গুণাহগাৰ সকলৰ শ্বাফায়তকাৰী।

৫। হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ক সাধাৰণ শব্দৰ দ্বাৰা মাতা হাৰাম আৰু যদি অবজ্ঞাৰ নিয়তত হয় তেনেহ'লে কুফ্ৰী। (আল-কুৰ্আন) হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ক ইয়া বাছুল্লাহ, ইয়া সাবিবাল্লাহ বোলা জব্বৰী।

৬। আল্লাহ পাকে হজ্জৰত আদম (আঃ)ক সমস্ত ভাষাৰ শিক্ষা দিছে। হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জ্ঞান হজ্জৰত আদম (আঃ)তকৈ বেছি। সেয়ে যিয়ে কয় হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)এ অমুক মাদ্ৰাছাৰ পৰা শিক্ষা লাভ কৰিছে, সি ধৰ্মদ্রোহী।

৭। "যদি মানি লোৱা যায় হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পিছত কোনো নবী পয়দা হয়, তেনেহ'লে হজ্জৰ (স্বাঃ)ৰ 'খাতামানাৰবীঈন'ত কোনো পাৰ্থক্য আহি নপৰে।" অৰ্থাৎ- হজ্জৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি বা ছাল্লাম শেষ নবী নহয়, তেখেত (স্বাঃ)ৰ পিছত আৰু নবী আহিব পাৰে। (মৌঃ কাছিম নানথৰীৰ 'তাহজিৰুণ নাছ' পৃঃ ৪ দ্ৰঃ)

৮। "আ'মল সমূহৰ ক্ষেত্ৰত বাহ্যিকভাৱে উম্মত নবীৰ সমান হৈ যায়, আনকি বহু ক্ষেত্ৰত অতিক্ৰমো কৰে।" (মৌঃ কাছিম নানথৰীৰ 'তাহজিৰুণ নাছ', পৃঃ ৪, মকতবা থানবী, দেওবন্দ)

৯। "শ্বয়তান আৰু আজ্জাইল (আঃ)ৰ জ্ঞান হজ্জৰ (স্বাঃ)তকৈ বেছি।" (মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ীৰ 'বাৰাহিনুল কাহীয়া', পৃঃ ৫১)

১০। হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্ম (জ্ঞান)ৰ কি মৰ্যাদা আছে এই ধৰণৰ ইল্ম জায়েদ, উমৰ, বকৰ আনকি সৰু ল'ৰা, পাগল আৰু পশুবো আছে (মৌঃ আশ্ৰফ আলী থানবীৰ 'হিফ্জুল ঈমান', পৃঃ ৭)

১১। "বাস্মাতুল্লিল আ'লামিন হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কাৰণে খাচ নহয়। বৰং আউলিয়া, আশ্বিয়া ও উলামাএ বাক্বানীসকলো 'বাহমাতুল্লিল আ'লামিন' হ'ব পাৰে।" (ফত্বায়ে বচিদীয়া, পৃঃ ৯৬) থানবীৰ জীৱনীকাৰে থানবীক 'বাস্মাতুল্লিল আ'লামিন' বুলি ঘোষণা কৰিছে। (আশ্ৰাফুচ চাবানেহ খঃ ৩, পৃঃ ১৫৩)।

৭। কুৰ্আন শ্বৰীফত হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ক 'শেষ নবী' বুলি নিৰ্দিষ্ট কৰি দিছে। হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)এ নিজেই স্বীকাৰ কৰিছে তেওঁ (স্বাঃ) 'শেষ নবী' আৰু তেওঁ (স্বাঃ)ৰ পিছত নবী নাই। কোনোৱে যদি নবী বুলি দাবী কৰে অথবা নবী আহিব পাৰে বুলি ধাৰণা কৰে তেনেহ'লে সেই সকল লোক নিশ্চিতভাৱে কাফিৰ।

৮। নবীৰ বাহিৰে কোনো ৰলী, গৌছ ইল্ম ও আ'মলৰ ক্ষেত্ৰত নবীৰ সমকক্ষ হ'ব নোৱাৰে। এনেকি কোনোৱে যদি উছদ পাহাৰ পৰিমাণৰ দান কৰে চাহাবা কিৰাম (ৰাঃ)ৰ সামান্য দানৰ সমকক্ষ নহ'ব।

৯। যি ব্যক্তি সৃষ্টিকুলৰ কাৰোবাক হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)তকৈ বেছি জ্ঞানী বুলি ভাবে সি কাফিৰ (শ্বিফা শ্বৰীফ) সৃষ্টি জগতৰ সকলোতকৈ হজ্জৰ (স্বাঃ) অধিক জ্ঞানী।

১০। হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কোনো পবিত্ৰ বৈশিষ্ট্যক সাধাৰণ বশ্বৰ লগত তুলনা কৰা অৰ্থাৎ সমকক্ষ বুলি গণ্যকৰা কুফ্ৰী।

(১১) কুৰ্আন মযীদত এই বিশেষ উপাধিটি হজ্জৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কাৰণে নিৰ্দিষ্ট কৰি দিছে। তেওঁৰ বাহিৰে কাৰো বাবে 'বাস্মাতুল্লিল আ'লামিন' প্রযোজ্য নহয়।

(উৎসঃ মুফতী আহমদ ইয়াৰ খানদেমী (বহঃ)ৰ 'জা-আল হাক্ক')

নাতে বচুল (স্বাঃ) : নবী প্রশস্তি
ছালামে ৰাজা

মুস্তাফা জানে বস্মত পে লাখো ছালাম।
শ্বমএ' বয্মে হিদায়ত পে লাখো ছালাম।।
মেহবে চব্খে নবুওৱত পে বৌশ্বন দকদ।
গোলে বাগে বিচালত পে লাখো ছালাম।।
শ্বেহ্বে যাবে ইবম তাজ্দাবে হাবম।
নৌবাহাবে শ্বাফাত পে লাখো ছালাম।
আবশ্বতা ফবশ্ব হে জিচকে য়েবে নাগী।
উছকি কাহিব বিয়াচত পে লাখো ছালাম।।
ফৎহে বাবে নবুওৱত পে বেহদ দকদ।
খত্মে দৌবে বিচালত পে লাখো ছালাম।।
লাইলাতুল কাদ্ৰ মে মাতলাঈল ফজবে হক।
মাংগ কি ইস্তিকামত পে লাখো ছালাম।।
দূৰ ও নযদীগ্ কে চুন্নেৱালে ৰ' কান।
কানে লালে কেৰামতে পে লাখো ছালাম।।
জিচকে মাথে শ্বাফাত কা ছেহ্বা বাহা।
উচ্ জবীনে ছাত্মত পে লাখো ছালাম।।
জিচকে ছাজদেকো মেহবাবে কা'বা বুকি।
উন ভাওঁকী লাটা-ফৎ পে লাখো ছালাম।।

(উৎসঃ হাদায়েকে বখশ্বিচ)

ক্বুৰআন হাদীচৰ আলোকত
ইন্মে গায়বৰ আক্বীদাহ

কালামুল ইছলাম- ৩

قران حدیث کی روشنی می عقیدہ علم غیب

- ১। “আল্লাহ পাকে তেওঁৰ মনোনীত বচুল সকলৰ বাহিৰে অন্য কাৰোবাক অদৃশ্য বিষয় সম্পৰ্কে অৱগত নকৰে।” (ছুৰা ‘জীন’, আয়াত ২৬, ২৭)
- ২। “এই নবী (স্বাঃ) গায়ব প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত কৃপণ নহয়।” (ছুৰা ‘তাকবীৰ’ আয়াত ২৩)
- ৩। “হুজুব পাক (স্বাঃ)এ সেই ক্ষেত্ৰত ক্ৰিয়ামত পৰ্য্যন্ত যি সংঘটিত হ'ব সকলো বস্তুৰে সংবাদ দিছে, একোৰে বাদ দিয়া নাই। যিসকলৰ বাবে সম্ভৱপৰ, সিহঁতে সকলো মনত ৰাখিছে আৰু বহুতেই পাহৰিও গৈছে।” (মিশ্বকাত শ্ববীফ, বুখাবী ও মুছলিম শ্ববীফ)
- ৪। হুজুব পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদি ফৰ্মাইছে—“আল্লাহ তাআলাই মোৰ সন্মুখত সমগ্ৰ পৃথিৱীকে এনেদৰে সংকুচিত কৰি দিছে যে, মই পৃথিৱীৰ পূব প্ৰান্ত ওপশ্চিম প্ৰান্তৰ সকলো বস্তু নিজ চকুৰে অৱলোকন কৰিছো।” (মিশ্বকাত শ্ববীফ)

محمد فاروق عبدالله نوری

মুহাম্মদ ফাৰুক আব্দুল্লাহ নূৰী